

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XIV БРОЈ 271. □ 25. МАРТ 1985.

ЦИЈЕНА 10 ДИНАРА

СЈЕДНИЦА ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА САВЕЗА КОМУНИСТА

ОЦЈЕНА НИВОА ТУРИСТИЧКОГ РАЗВОЈА НАШЕ ОПШТИНЕ

На проширеној сједници Општинског комитета Савеза комуниста, одржаној 19. марта, на којој су, поред чланова Комитета, присуствовали и представници Статутарне и Надзорне комисије ОК, председници друштвено-политичких организација, представници Туристичког савеза општине, секретари основних организација СК, директори ООУР-а у саставу „Монтенегротуриста“, секретар Акционе конференције СОСК и директор КСРО „Јужни Јадран“, главна тема расправе била је Задаци комуниста будванске општине на спровођењу Дугорочног програма економске стабилизације у туристичко-угоститељској дјелатности.

Подносећи уводно излагање, Владо Дулетић, секретар Председништва Општинског комитета СК, је, између осталог рекао...

„Ова сједница има задатак да критички размотри и реално оцијени достигнути ниво развоја наше општине, као доминантно туристичке, и да на тој основи утврди јединствене идејно-политичке ставове за даљу активност комуниста, организација и органа СК у туристичко-угоститељској дјелатности. Оцјену остварених резултата у туристичком привређивању и, с тим у вези, формулисање непосредних и дугорочних задатака Савеза комуниста треба извести у свјетлости основних одређења Дугорочног програма економске стабилизације, за кључака 18. сједнице ЦК СК Црне Горе, ставова Акционе конференције комуниста у области туризма и закључака 16. сједнице ЦК СКЈ.

Разматрајући актуелна питања остваривања циљева Дугорочног програма економске стабилизације у области туризма, Централни комитет СК Црне Горе, на 18. сједници, одржаној крајем октобра 1984. године, констатовао је, поред осталог, да девизни прилив од туризма значајно заостаје за могућностима које проистичу из природних услова и до сада уложених средстава за изградњу капацитета у развој туристичке привреде. Комунисти и радници у ООУР-има у области угоститељства и туризма дужни су да се заложу да се обогаћивањем туристичке понуде, повећавањем ванпанисионске потрошње, побољшањем туристичке пропаганде, бољом организацијом трговине, саобраћаја и других услужних дјелатности, бољом организацијом мјењачке службе, сузбијањем приватног клиринга и сл. знатније повећају девизни приходи од туризма.

Постављајући задатак да се у 1990. години оствари од 4 до 4,5 милијарди динара од туристичке дјелатности, Акциона конференција комуниста у области туризма — која је одржана средином прошлог мјесеца у Загребу — по себном је нагласила обавезе чланова, организација и руководстава СК да се изборе да самоуправни и други органи у ООУР-има туристичке понуде и на другим нивоима њиховог организовања донесу конкретне планове на остваривању циљева и задатака Дугорочног програма економске стабилизације у тој изузетно значајној друштвено-економској дјелатности.

Централни комитет СКЈ на 16. сједници, одржаној почетком овог мјесеца, приликом усвајања Закључака о остваривању водеће улоге и јачању идејног и акционог јединства СКЈ, након вођења осмомјесечне свепартијске расправе о тим питањима, као тежишци непосредни задатак организација и органа СК и свих субјеката привредног и политичког система одредио је, уз растерећење привреде, заустављање инфлације и брже запошљавање младих, повећање производње и извоза и девизног прилива у цјелини.

Сматрао сам насušном потребом, рекао је даље Дулетић у уводном излагању, да потсјетимо на наведене захтје-

ве, ставове и закључке из разлога да се јасно и прецизно нагласи какви се велики и одговорни задаци постављају пред комунисте и све радне људе у туристичко-угоститељској привреди наше општине на плану досљедног и ефикасног спровођења дугорочног стабилизационог развојног концепта, а нарочито у погледу повећања дохотка, девизног прилива и запослености у овој дјелатности, која је са савременим развојем производних снага добила, и све ће више имати, истакнуту улогу у привредном животу и друштвеној репродукцији. Разумије се, овако дефинисани задаци у даљем туристичком развоју могу се остварити једино под условом да сваки запослени у туризму и свака туристичка организација у њима види себе и утврди сопствене обавезе на њиховој реализацији. У томе организација Савеза руководства СК да се изборе та, самоуправни, пословни и други органи имају незаобилазну улогу. Субјективне снаге, а посебно Савез комуниста као њихова авангарда, морају се налазити на прамцу ове друштвено-политичке акције и учинити одговорним за досљедно и потпуно остваривање циљева и задатака у туристичко-угоститељској привреди.

У дискусији су учествовали Трипо Матовић, Ратко Вукчевић, Лука Баљевић, Љубо Рађеновић, Дики Кажанегра, Нико Лијешевић, Бузо Радаковић, Душан Лијешевић, Владо Митровић и Божена Јелушић.

У раду Комитета узели су учешћа и Омер Курпејовић, члан Председништва ЦК СК Црне Горе, и Лука Вадњар. Комитет је усвојио Финансијски план основних организација СК и Општинског комитета СК за 1985. годину. Донесена је и Одлука о формирању сталне акционе конференције ООСК у Мјесној заједници Бечићи.

„Авала“ прва стартовала

Пионир будванског угоститељства, Гранд - хотел „Авала“ ове године прва је отворила капије, чиме је и званично почела овогодишња туристичка сезона на нашој ривијери. Њих око 600, претежно жена из разних крајева наше земље, одсјели су уочи 8. марта у „Авали“. Од 14. до 17. марта у Будви су одржане Спортске игре радника СОУР-а Агрокомбината „13. јул“ из Титограда, па су и учесници ове спортске манифестације били гости „Авале“.

ВОРОТЊИКОВ У БУДВИ

Председник владе Руске Федерације и члан Политбироа ЦК КП Совјетског Савеза, Виталиј Воротњиков, и министар иностраних послова ове Федерације, Владимир Виноградов, са сарадницима, који су се налазили у вишедневној посјети СР Србији и СР Црној Гори, у пратњи Радивоја Брајовића, председника Извршног вијећа Скупштине СР Црне Горе, посјетили су 10. марта Будву.

Високе госте дочекали су председник Скупштине општине Душан Лијешевић, секретар Председништва ОК СК Владо Дулетић, председник ОК ССРН Светозар Радловић и председник Извршног одбора Скупштине општине Радо Греговић.

Душан Лијешевић је високе госте упознао са двије и по хиљаде дугом историјом Будве и њеним садашњим туристичким могућностима.

Учествујући у разговору, Виториј Воротњиков је изразио жељу да би било корисно успоставити тјешњу сарадњу туристичких агенција Црне Горе, а посебно „Монтенегротуриста“, са „Интурсом“, путничком агенцијом Совјетског савеза, јер би то било од обостраног интереса.

Воротњиков је председнику Лијешевићу уручио прилоган поклон, након чега су високи гости обишли Туристичко насеље на Словенској плажи.

С. П.

ЖАРКОВИЋ И КОЛИШЕВСКИ У БУДВИ

У Будви су 17. марта боравили члан Председништва ЦК СКЈ Видоје Жарковић и члан Савјета Федерације Лазар Колишевски. У пратњи председника ОК СК Ива Капоштровића и секретара Председништва ОК СК Влада Дулетића обишли су градилиште Старог града. Функционери наше општине су их упознали с динамиком обнове будванске комуне после земљотреса 1979. године. Високи гости су се интересовали и о мјерама за овогодишњу туристичку сезону.

С. П.

Туристичко насеље „Словенска плажа“

КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ЗА ПРОСЛАВЕ И СВЕЧАНОСТИ САЧИНИО

КАЛЕНДАР ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА

На сједници Координационог одбора за прославе и свечаности ОК ССРН, у доношењу програма рада за 1985. годину, учествовали су и предсједници ОК ССРН, ОК ССО, Комисије за његовање револуционарних традиција, Општинског одбора СУБНОР-а, представници Културног центра, КУД „Кањон“, директори школа и руководиоци УМ јетничке галерије.

Речено је да ће овогодишње свечаности и прославе бити у знаку обиљежавања јубиларне четрдесетогодишњице победе над фашизмом и ослобођење земље. Како Југославија има истакнуто мјесто међу учесницима антифашистичке коалиције, то ће друштвено-политичке и остале организације у нашој општини у току цијеле године налазити инспирацију у револуционарним вриједностима НОВ и успјесима у изградњи земље. Прославе ће имати искључиво радни и васпитни карактер, што значи да ће се заштјевати што мање трошкова.

Секција за информисање при ОК ССРН и лист „Приморске новине“, који имају посебну одговорност за праћење и обиљежавање догађаја у овој јубиларној години, већ су сачинили план и програм рада.

Укључујући се у означавање јубилеја, школе и ваншколска омладина развијаће васпитно-образовне, културно-забавне, здравствене, спорте и друге активности. Заједно с пионирима, посебну пажњу посветиће уређењу, заштити и сталној брзи око одржавања спомен обиљежја, споменика и гробова палих бораца НОР-а, евоцирању њихових порука и остваривању што веће културно-историјске и васпитно-образовне функције.

Скупом бивших затвореника, интернираца и предатних робијаца обиљежиће се и четрдесета годишњица ослобођења из концентрационих и заробљеничких логора и затвора кроз које је прошло и неколико стотина грађана наше општине.

На састанку је сачињен календар датума значајних догађаја и личности које ће се ове године обиљежити.

Основна школа „Мирко Срзентић“ у Петровцу, почетком фебруара свечаном академијом и наградним писменим саставима, означила је 50 годишњицу погибије хероја чије име носи.

Крајем априла одржаће се сусрет бивших политичких затвореника и интернираца из Албаније, Италије и Немачке и предатних робијаца. Тим поводом, поред свечане академије, биће отворе-

на изложба наших врхунских сликара Петра Лубарде и Мила Милуновића на тему „У жичама“.

Првог маја Општинско скупштинско вијеће о ОК ССО припремају масовни скуп грађанства и омладине.

Деветог маја одржаће се смотре омладине: слетови и културно-забавни програм, а петнаестог маја, годишњица слома посљедњег организованог отпора непријатеља на

тлу Југославије, означиће се општенародним весељем.

Двадесет петог маја одржаће се омладински слетови у Будви и Петровцу.

Четвртог јула: цвијеће на споменике и гробове палих бораца.

Тринајестог јула — традиционално партизанско вече на Челоброду.

Петог августа — годишњица оснивања ССРН Југославије и 50. годишњица Народ-

ног фронта. Ове године домаћин Збора на Зубачким ублима биће Општина Тиват.

Дани ослобођења Општине и Дан Републике биће, иако је, свечано прослављени.

Седамнаестог децембра одржаће се вече посвећено народном хероју Вукици Митровић — Шуњи.

Пригодним програмом обиљежиће се и Дан ЈНА 22. децембар.

ИЗ РАДА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

СУБНОР-а БУДВА

ДРУШТВЕНИ ДОГОВОР О ЊЕГОВАЊУ РЕВОЛУЦИОНАЛНИХ ТРАДИЦИЈА

Општински одбор СУБНОР-а и остале друштвено-политичке организације усвојили су Друштвени договор о његовању и развијању револуционарних традиција на територији општине Будва. Учесници договора оцијенили су да досадашња активност на овом плану није одговарала потребама и могућностима радних људи и грађана и да је потребно више организованости и континуитета у спровођењу разноврсних дјелатности, путем којих ће се на трајним основама његовати, развијати, тумачити и валоризовати код младих нараштаја револуционарне традиције. Са тим циљем основан је и Самоуправни фонд који треба да размотри и све организације удруженог рада и друге самоуправне организације и заједнице на подручју општине. Прецизиран је и начин обезбјеђења средстава Фонда, одлучивања и планског усмјерења послова везаних за његовање и развијање револуционарних традиција.

Како су нам саопштили у Општинском одбору СУБНОР-а, већ се ради на публикацији о револуционарном покрету и НОВ-у у општини Будва. Крајем прошле године изашла је из штампане Спомен-књига палих бораца, у којој су, уз пригодан предговор, обрађени ликови бораца који су пали за слободу од 1941. до 1945. године, а у припреми су још двије књиге: Зборник сјећања учесника предатног и ратног револуционарног покрета и Развој Народноослободилачке борбе у општини, с посебним освртом на период 1919. — 1945. година.

В. С.

СЈЕЋАЊА НА 27. МАРТ 1941. ГОДИНЕ

НЕЗАБОРАВАН ДАТУМ

О мартовским демонстрацијама 1941. године у нашој земљи доста је написано. Стога овога пута нећемо говорити о значају тих догађаја већ се подсетити тих дана кроз причања наших суграђана, данас пензионера Мирка Станишића и Душана Лијешевећа.

Мирко је те већ сада далеке 1941. имао 16, а Душан 15 година. Били су баци другог разреда грађанске школе у Будви.

— Добро се сјећам, 27. март је освануо без кише. — прича Душан Лијешевећ. — Био је лијепа дан. Изјутра смо се покупили испред школе, гдје су чекали наши професори Душан Марковић, Вјера Анзуловић, Станислава Јововић, Каја Перацић. Увелико се причало по граду о томе како је оборен Тројни пакт.

Бацима, чија се школа налазила у Старом граду, наређено је да изађу из учионица. Улице су убрзо биле прекривене свијетом — у колони су се нашли баци, официри, грађанство.

— Пароле су биле уобичајене, оне које су се тог дана извикивале у цијелој земљи — „Боље рат, него пакт“, „Боље гроб, него роб“, сјећа се Мирко Станишић. Убрзо се на Пизани испунило много свијета. Говорио је Власта Радојичић, командант мјеста, чијих се ријечи сје-

ћам и данс. Начинили смо неколико кругова, извикујући пароле, а потом се заорили и пјесма.

Према сјећању наших саговорника најживље је било у кафани коју је држао Стево Субић. Испунило се доста свијета, многи су се тискали напоље да би чули најновије вијести. Кафана је имала радио-апарат, тада ретку нараву. А тога дана преко радио-таласа и Будвни су обавијештени како је срушен пакт о приступању фашистичким силама које су повеле рат против човјечанства.

Веселе на улицама старе Будве трајало је дуго тога дана. Послије вијести о збивању пакта, опет су се веле селили малишани (са бацима грађанске школе били су и основци) официри и старији грађани Будве који су се радовали овом догађају.

— Не могу рећи да је тога дана у Будви било посебно живље него другдје. — Касније сам читао о тим догађајима и схватио да је углавном свуда било слично, а да је свакако најживље и најдраматичније било на улицама Београда. Тај дан ми је остао у лијепом сјећању: био сам срећан што сам, ето, и ја био учесник тако значајног догађаја који биљежи нашој историји, рекао нам је на крају Душан Лијешевећ.

С. Г.

ПЕКО ЛИЈЕШЕВИЋ

БОРБЕ ЗА СЛОБОДУ И РЕВОЛУЦИОНАРНИ ПОКРЕТ

ОД ЛЕТА 1921. ДО 1931. ГОДИНЕ, из основа су се промијенили услови за рад комуниста, за развој и активност напредног и револуционарног покрета. Влада Краљевине СХС је 29/30. децембра 1920. године објавила Обзнану, којом се забрањује комунистичка активност, а

почетком августа 1921. Скупштина је донијела Закон о заштити јавне безбједности и поретка у држави (Закон о заштити државе), који је комунистичку активност прогласио злочином и прописивао најстроже казне, укључујући и казну смрти. Прогласивши КПЈ терористич-

ком организацијом, режим је суспендовао све комунистичке општинске управе и одборнике, а Скупштина одузела мандате комунистичким посланицима. Отпочела су масовна хапшења комуниста. Стављена ван закона, КПЈ је морала прећи у дубоку илегалност. И тако ће, углавном, бити све до слома Краљевине Југославије, априла 1941. године.

Све се то одразило и на опште стање, дјелатности комуниста и развој револуционарног покрета у нашем крају. У Будви долази до прекида напредне и опозиционе дјелатности. Притисак власти био је утолико већи што су се у граду налазили Политичко изложештво, командни мјеста и јак гарнизон. Слично је било и у општини Све-

ти Стефан. Ову ситуацију до бро користе буржоаске партије, у првом реду радикали, и у овим општинама, нарочито у Маинама, развијају интензивну дјелатност и стичу доста снажно упориште.

Убрзо по доношењу Закона о заштити државе, у Петровцу је распуштена општинска управа, а многи одборници су ухапшени, оптужени и мучени. Заведено је посебно стање и постављен комесар. Ипак, иако брутално распуштена, Црвена комуна наставила је да живи у срцима људи као охрабрење, нада и подстрек, поставши темељно револуционарно достигнуће и традиција не само Петровца, већ и народа овог краја у цјелини. И за наредних 20 година — упркос дивљењу и суровости бијелог терора, ше стоануарске диктатуре и профашистичких режима — ни један буржоаски режим неће у Петровцу стећи и имати сигурније упориште.

Сурове мјере режима довеле су до осипања у редовима партијске организације,

али не и до престанка рада комуниста. За наредних десет година, до 1932. комунисти Петровца ће, повремено услед терора власти, више као поједини чланови него као организација, наставити да политички раде, да одржавају везу с комунистима у Цетињу и Котору. Већ 1923. године, као чланови новоформиране Независне радничке партије Југославије, посебну активност развијају приликом других парламентарних избора марта 1923. На општинским изборима 1926. године добијају велики број гласова. Комунисти Петровца успјели су да, под веома тешким условима живота и рада, одрже и у овом периоду континуитет партијског рада.

У ВРЕМЕНУ ОД 1932. ДО 1936. ГОДИНЕ долази до обнављања и реорганизовања партијског живота и рада.

Режим шестојануарске диктатуре, упркос притиску и терору, није се могао стабилизирати. Његову кризу поспјешила је и продубила велика

Приморске
новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакцијски колегијум. Главни и одговорни уредник: Владимир Станишић. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва, телефон: 41-194 — Број жиро-рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампач: РО за графичке производе и услуге „Андреја Палташић“ — Котор — Преплата: годишња 350 дина; за иностранство 10 долара. — Рукописи се не враћају

ТРАГОМ ЗАВРШНИХ РАЧУНА

ВЕЛИКИ ПРИХОДИ „МОНТЕНЕГРОТУРИСТА”

Завршни рачуни су сведе ни — биланси су познати. Не ки се радују — таквих је у нашој општини већина, не ки, пак, за то немају разлога. Како је у „Монтенегротуристу”, највећој туристичко-гоститељској организацији

у нашој земљи, покушали смо да сазнамо у Интерној банци овог колектива.

Тек сведени биланс показује да је лани остварен укупан приход од 9,9 милијарди, што је за пуну 52 процен та више него претпрошле године. Великом приходом „кумовала” је, прије свега, добра посјета нарочито иностраних гостију, доста добра ванпансионска потрошња, отварање нових објеката, али и повећање цијена услуга. Утрошена средства су, међутим, 6,6 милијарди или 48 одсто већа него 1983. године, док је за законске и уговорене обавезе издвојена 1,1 милијарда, што је, у од носу на претпрошлу годину, више за 90 одсто. Доходак је 3,3 милијарде (он је повећан за 62 процента) а чист приход 2,2 милијарде, што представља повећање од 58 одсто.

Међутим, оно најважније, акумулација, износи 286 милиона, што је доста добра цифра, али када се одбију губици „Гранд хотела” из Цетиња и „Јадрана-трговине” из Будве остаје свега — 46 милиона.

— Повећање укупног прихода и дохотка је велико а томе су, поред објективних околности, допринијели и за послени људи нашег колектива, прије свега рационалним понашањем и штедњом, каже Милинко Шљиванчанин, директор Интерне банке.

На питање зашто је акумулација тако мала — има више одговора.

— Ако се изузму доста велики губици, која су остварили Цетињани и Будвани, акумулација је у прихватљивим границама. Ипак, не та ква да бисмо били сасвим за

довољни. У прошлој години почели смо отплату великих обавеза које смо створили у периоду послје земљотреса, обнављајући оштећене и градећи нове објекте — саопштава Шљиванчанин.

За санацију и изградњу уложено је око 15 милијарди динара. Од тога је из Фонда за обнову пострадалог подручја обезбијеђено 59 одсто, док је преостали новац „пронађен” из кредита домаћих и иностраних банака, Фонда за неразвијене, робних кредита извозача радова, удруживањем рада и средстава, и малим дијелом, из сопственог учешћа.

— Почела је отплата кредита, велике су камате, а лани су драстично порасли и трошкови пословања — објашњава Шљиванчанин. — Ми почетком године одредимо цијене за домаће и стране госте, а цијене меса, пића и осталих артикала „скачу” цијене године. Ако се томе до да да је сезонско гоститељство нискоакумулативна гра на, онда је јасно зашто је мала акумулација.

Улажу се велики напори да се туристичка сезона продужи. Хотели овог колекти-

ва имају у просјеку госте 122 дана годишње, што је веома мало. За бољи рад, веће паре и девизе потребно је сезону продужити и на зимски период.

Најбоље су пословали ОО УР „Велика Плажа” и „Ада” у Улцињу, „Корали” из Бара, „Свети Стефан”, Бечинка плажа, и „Пива” из Плужина.

С. Г.

СВЕТИ МАРКО У
НОВОМ РУХУ

Љетовалиште Свети Марко у Тиватском заливу интензивно се припрема за туристичку сезону. Београдски „Путник”, који управља љетовалиштем, и његов пословни партнер — клуб „Медитеране” из Париза — издвојили су за припреме 90 милиона динара. Мијења се намјештај у собама, обнавља остала опрема, а биће изграђени и неки нови пратећи објекти.

Свети Марко располаже са 900 кревета углавном у објектима типа бунгалова.

ОДЈЕЦИ БЕРЛИНСКЕ БЕРЗЕ

ЈУЖНА ОБАЛА — ХИТ СЕЗОНЕ

Интересовање туриста из СР Њемачке за љетовање у нашој Републици, посебно на њеном јужном дијелу, премачило је очекивања и највећих оптимиста. Туристичке агенције из ове земље довешће у љетовалишта Црногорског приморја око 60.000 гостију, што је за преко 40 одсто више него лани.

Ово је новинарима саопштено у „Монтенегротуристу”, чији су се представници управо вратили са тек завршене Берлинске берзе, иначе највеће туристичке пијаце у свијету, на којој је своју понуду изнијело чак 130 земаља.

ТУИ, агенција која доводи највише гостију у нашу земљу, уговорила је већ сада 70 одсто љетовања више него у прошлој години на Црногорском приморју. „Југотурс” из Франкфурта радио је још боље

— проценат повећања продаје капацитета у Црној Гори износи, чак, 135 одсто. „Кауфхоф” продаје кревете боље него лани за 51 одсто, „Некерман” за 33, а „Хетцел” за 70 одсто.

Како кажу у „Монтенегротуристу”, највеће је интересовање за туристичка насеља која имају апартмане. Тако је „Словенска плажа” просто „планула”. Да је имала и пет пута више кревета сви би били продати за ово љето.

Очекује се боља посјета и из Скандинавије и Енглеске. Новина је и у томе што ће гости из Велике Британије боравити на Цетињу (капацитети хотела „Гранд” су закупљени за 72 дана) и на Дурмитору током овогодишње сезоне.

С. Г.

СЕЗОНСКИ КАТАНЦИ

„Олимпиј” на Великој плажи грађен је првенствено да би у њему зими боравили спортисти. Хотел има све услове за рад током цијеле године, а уз њега су изграђени спортски терени. Ту је и највећа плажа нашег Јадрана, погодна за припреме спортиста. Неколико сезона Улцињ су опсиједали фудбалери, атлетичари, рукометаша. „Олимпиј” био је препун.

Ове зиме врата су заључана.

Велелепни хотел „Маестрал” у Милочеру такође је грађен да прима госте и зими. Има затворени базен, гријање и друго што је потребно за удобан смјештај. Неколико зима био је привлачан за госте из унутрашњости, па и за странце. Но, и он је ове зиме под кључем.

Иста је ситуација и са хотелом „Авала” у Будви, супер-модерним објек-

том који је изграђен послје земљотреса. И он има базене, конгресне сале, гријање... Говорило се да ће зимска сезона у Будви отварањем овог хотела оживјети. Међутим, и његове капије су затворене.

У организацијама удруженог рада којима припадају ови објекти истичу да је гријање скупо и да не могу обезбиједити толико гостију да би се покрили трошкови.

На другој страни, у „Монтенегротуристу”, у чијем су систему ови и други хотели на Црногорском приморју, истичу да је сезона веома кратка, да се хотели користе мало, да треба уложити напоре да се сезона продужи на зимски период.

Сезону, међутим, не пр одужавају — приче. Да се зими може добро радити показује примјер херцеговске „Плаже”, такође објекта „А” категорије који је зимом препун гостију. Пансион дневно износи 1.200 динара.

По свој прилици, истина је у овоме: запослени у „Олимпију”, „Маестралу” и „Авали” научили су да грицају зими оно што љети зараде. Тешко им је ван сезоне да раде, да трче по земљи и траже госте, да рекламирају и оглашавају, да смишљају пропагандне акције. И, наравно, да облаче блузе. Плата је довољна до љета, а онда ће засука ти руке. Овакво резоновање је, наравно, погрешно и доноси штету „Монтенегротуристу” и цијелом овом крају.

С. Г.

свјетска економска криза, која је избила 1929. и трајала до 1932. године. У то вријеме долази до првих значајних покрета против режима, ујесен 1931. године: вишедневне демонстрације студената, покрети сељачких маса, сукоби са жандармеријом, тарифне акције радничке класе. Криза диктатуре и политичка кретања у народним масама били су повољни услови за обнављање КПЈ и развијање њене политичке активности.

И поред великих слабости у раду руководства КПЈ, постепено је долазило, захваљујући одлучности комуниста да наставе борбу и под најтежим условима, до обнављања Партије и њене политичке активности, до њеног све успешнијег организовања и djelовања у читавој земљи. Тај тренд и процес партијског обнављања, организовања и djelовања манифестује се и у заштитним општинама — Будви, Светом Стефану и Петровцу. У септембру 1932. године у општини Свети Стефан — у селу

Тудоровићи, формирана је прва организација КПЈ која је бројала пет чланова. Њејлију КПЈ је формирао Стефан Митровић, а њен секретар био је Андрија Љубиша. Најповољнији услови за њено djelовање били су у селима Тудоровићи, Челобрдо и Куљаче, која ће, у годинама непосредно пред други свјетски рат, постати центри револуционарног покрета у општини Свети Стефан и шире. Чланови ове партијске ћелије посветили су највећу пажњу раду с омладином, успјешно је ослобађајући од радикалско — соколског утицаја. За политичко djelовање и утицање у народу успјешно су користили разне облике рада, у превом реду непосредне контакте и разговоре. Редовно и успјешно користили су текуће догађаје и окупљања: свјетковине, празнике и друге скупове.

Поводом убиства Мирка Срзентића, студента Београдског универзитета, по селима су организовани и одржавани протестни зборови и де-

монстрације. У уљарској задрузи организују, у сарадњи са цетињским комунистима, извођење позоришне представе „Непријатељ” од Максима Горког. Комунисте Светог Стефана и Петровца све више повезује и усмјерава њихову djelатност, у читавом овом периоду. Мјесни комитет КПЈ за ове двије општине.

Комунисти Петровца (од 1931. године општина Петровца припада срезу Вар) и Светог Стефана, тијесно повезани својим мјесним комитетом, у изборној кампањи 1935. године, користе конференције и зборове за успостављање контакта са ширим слојевима народа, популарисање ставова и борбе КПЈ против фашизма, популарисање Совјетског Савеза итд. У Петровцу је, уз помоћ Светозара Вукмановића, реорганизована партијска ћелија 1935. године. Повезана, преко мјесног комитета, за Окружни комитет Вар, партијска организација у општини са својих једанаест чланова развија политичку активност у Пе-

тровцу, Режевићима, Буљарици и Брдима, посебно међу омладином, све до провале 1936. године. У току 1938. године комунисти Петровца успјели су да остваре сталан утицај у општинској управи. На општинским изборима за кандидата је истакнут Саво К. Вуковић, први председник Црвене општине у Петровцу из 1920/21. године. Уз подршку комуниста он се на том положају налазио све до капитулације Краљевине Југославије, априла 1941. године.

Углед и утицај Партије у Светом Стефану и Петровцу су порасли. Комунисти су на челу свих акција за демократију и побољшање услова живота радних људи.

Да ли је у овом периоду дошло до организовања ћелије КПЈ и партијског рада и у Будви, не може се поуздано рећи. Судећи по једном документу, који се налази у Архиви ЦК КПЈ и у Будви је крајем 1932. године постојала партијска организација. У току 1935. у Будви долази до снажнијег развоја синдикал-

ног покрета. Тада је формирана и прва синдикална организација која прераста у синдикалну подружницу „мјешовитих радника”. Подружница је имала око 60 чланова.

Почетком марта 1936. дошло је до провале у партији, која је организацији КПЈ у Црној Гори нанјела тежак ударац и имала озбиљне последице и на рад партијских ћелија у Светом Стефану и Петровцу. Сви чланови Партије у Петровцу су ухапшени и осуђени на по осам мјесеци затвора. У Светом Стефану су неки чланови ухапшени, а други су одбјегли у шуму. Партијска ћелија је тада престала да постоји.

Од 1937. до 1941. ГОДИНЕ долази до квалитативних промјена у организовању партијских организација и раду комуниста у све три ондашње наше општине. Релативно велика градилишта „Милочер” и „Авала”, с неколико стотина радника, пружају добре могућности за рад и утицај комуниста.

НА БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ

ВИШЕ БРИГЕ О ПОЉОПРИВРЕДИ И СТОЧАРСТВУ

На иницијативу Секције за пољопривреду и развој друштвено-економских односа на селу, ових дана одржана је секција Председништва ОК ССРН, представника друштвено-политичких организација, Пољопривредног одбора „Бока“ из Радаковића, председника мјесних конференција, подружница ССРН и скупштина мјесних заједница с подручја будванске општине. Тема састанка била је: стање, карактеристике, могућности и правци развоја пољопривредне производње на подручју ове општине.

Ово је било први пут послје неколико деценија да се проблеми ове привредне гране нађу на дневном реду неког скупа, осим што су се промијенили у плановима развоја, и то најчешће само с по једном реченицом. А зна се да је поднебље будванске ривијере божом дано за узгајање разних јужних култура — лимунова, поморанџи, смокава, грозђа, стоних маслина чије плодове увозимо и скупо плаћамо.

Прије неколико деценија становништво ове општине живјело је од пољопривреде, а данас у њој земљорадник, као категорија занимања, више не постоји! Није непознато ни због чега је до тога дошло — људи су се окренули уноснијој привредној грани — туризму. Свакако, то је добро — од туризма се живи лакше и богатије, али зар се морала толико запустити пољопривреда као граница која туристичку понуду чини богатијом? Тим више што се од преко 5000 хектара земљишта обрађује свега 1.300. Од укупне обрадиве површине на оранице и баште отпада 431 хектар, воћњаке 303, винограде 27, ливаде 559, а пашињаци заузимају преко 3.800 хектара. Маслине се гаје на 227 хектара површина и евидентирано је укупно 25.250 родних стабала. Површину под воћњацима заузимају агруми, виногради, брескве и друго воће. Треба истаћи да ораница, баште, воћњаци и виногради захватају приобално подручје будванске општине и да оно спада у рејон грађевинског земљишта намијењеног за изградњу стамбених, туристичко-угоститељских и пратећих објеката — зелених површина, спортско-рекреативних објеката, паркова и осталих јарних површина у функцији туристичке привреде, чиме се, из године у годину, пољопривредна површина смањује, а маслинова стабла уништавају.

Око 84 одсто укупне површине ове општине чине изванредни пашињаци који се, неискоришћени, пружају од сјеверозапада према југоистоку и захватају подручје Доњих и Горњих Побора, Брајућа и падине Пашировске горе све до границе према Бару. Ово је подручје идеално за сточарство, односно за стварање резерви млијека, сира и меса и живом.

С обзиром да је привреда ове приморске општине монокултурна — углавном оријентисана на туризам и угоститељство, пољопривредна производња при тако изванредним условима, требало би да добије далеко значајнију улогу. О важности производње пољопривредно-прехранбених артикала најбоље говори њихова потрошња у току туристичке сезоне.

До сада се на подручју будванске ривијере и њеног залеђа мало или готово ништа није улагало у ревитализацију села, што је и довело до пада пољопривредне производње на најмању мјеру. Зато је потребно годишњим и средњорочним плановима развоја предвидјети мјере за унапређивање пољопривредне производње. Изградњом саобраћајница и другим стимулативним акцијама један

број младих људи окретао би се селу, санирао куће, обнављао имања, и користећи кредитне, кроз разне видове кооперације и удруживања, нашао извор egzистенције у пољопривредној производњи.

У средњорочним плановима развоја посебну пажњу треба посветити санацији и обнови маслинарства, а у брдомско-планинском подручју изградњи сеоских путева, кап-

тирању и уређењу планинских извора, довођењу електричне струје, како би се створили услови и за развој сточарства. Очекује се да ће у свему овоме значајну помоћ, како стручну, тако и материјалну, пружити Пољопривредно добро „Бока“, које је за развој пољопривреде у овом крају итекако заинтересована.

В. СТАНИШИЋ

УЗ ДЕСЕТОГОДИШЊИЦУ АНДРИЋЕВЕ СМРТИ

ДОКЛЕ ТРАЈЕ СВИЈЕТ...

У првој половини марта навршило се десет година од смрти Ива Андрића. Обилежавало ту годишњицу са неколико мисли које је наш побеловац саопштио у разним приликама.

„... ДОКЛЕ ГОД ТРАЈЕ СВИЈЕТ биће зла и потребе да се бранимо од њега“.

„... РИЈЕЧИ НАВИРУ као рој пчела, а ви морате бити стрпљиви и међу хиљадама тражити матицу — ону праву ријеч; кад сте њу пронашли — и остале ће заузети смјераз лет и стрмиће ка неумољивом циљу...“

„... ЧОВЈЕК НИКАД НЕЋЕ погријешити ако пита и ако се на путу поштапа паметним мислима других...“

„... МУДАР И ТРЕЗВЕН НАРОД ми ћемо постати ако постојеће разлике усмјеримо ка оној води која покреће наш заједнички млин...“

„... ЛАКО ЈЕ НАПИСАТИ књигу, тешко се касније кајати због ње...“

„... НЕ ЉУТИТЕ СЕ што ћу вам рећи једну јерес: ја мислим да ни у једном послу није баш добро почети одмах са успјехом...“

„... ТЕШКО ОНОМ ко се књигом не може одушевити...“

„... ТРЕБА САМО накратко да престанете да читате и незнање ће вас освојити попут корова...“

„... ДОК ЈЕ КЊИГА, човек никад не може бити сам...“

„... ПО ТОМЕ како се бори за чистоту свога језика може се мјерити култура једног народа...“

„... ЈА НЕ МОГУ да разумијем неке књижевне, ликовне и музичке критичаре; они као да за вријеме писања држе пред собом рјечнике страних ријечи, као да им је прва и посљедња намјера: употребити што више страних израза! Ваљда мисле да ће тако испасти ученији, и често им то успијева, јер, у противном, не би у толикој мјери запостављали свој језик... Мени такви људи личе на сеоске удаваче којима родитељи, ради глупог престижа, ваде здраве зубе да би им ставили позлату...“

„... СВЕ МОЖЕ осим да прошлост потекне из почетка...“

„... КАД ПОМИСЛИМ НА СМРТ, увијек ме спопадне туга за овим морем које ће заувјек исчезнути из мојих очију... Ништа тако не мами уздах као дјетињство и море...“

„... НЕСРЕЋА ЧИНИ ЧОВЈЕКА врлим, врлина срећним, срећа порочним...“

„... ЧОВЈЕК НИКАД није сам ако је са својом мишљу и својим ћутањем...“

„... МОЈА ЈЕ ВРЛИНА у томе што сам цијелог живота знао да се дивим другима — никад себи, и да цијеним љепоту већ створених и потврђених дјела која су гријала душе многим људима прије мене...“

ТРАЖИЛА СЕ
КАРТА ВИШЕ

Хрватско народно казалиште из Сплита представило се црногорској позоришној публици хумористичким текстом Луиџи Пирандела „Човик, звир и крипост“, који је режирао Ванча Кљаковић. Главне улоге у овој гротесци играли су Ивица Видовић, Здравка Крстуловић и Борис Дворник, познати југословенски глумци.

Занимљиво је рећи да је послје дуго времена сала Дома културе „Гойко Краповић“ била поново испуњена до посљедњег мјеста. Дакле, изгледа да долазе бољи дани и позоришту у овој средини, које је годинама наша публика избјегавала.

Један од носилаца представе „Човик, звир и крипост“ Борис Дворник нам је послје представе рекао:

— Заиста, у Црној Гори веома смо топло примљени. Све сале у мјестима гдје смо играли биле су препуне, а глумцима је то најљепше.

С. П.

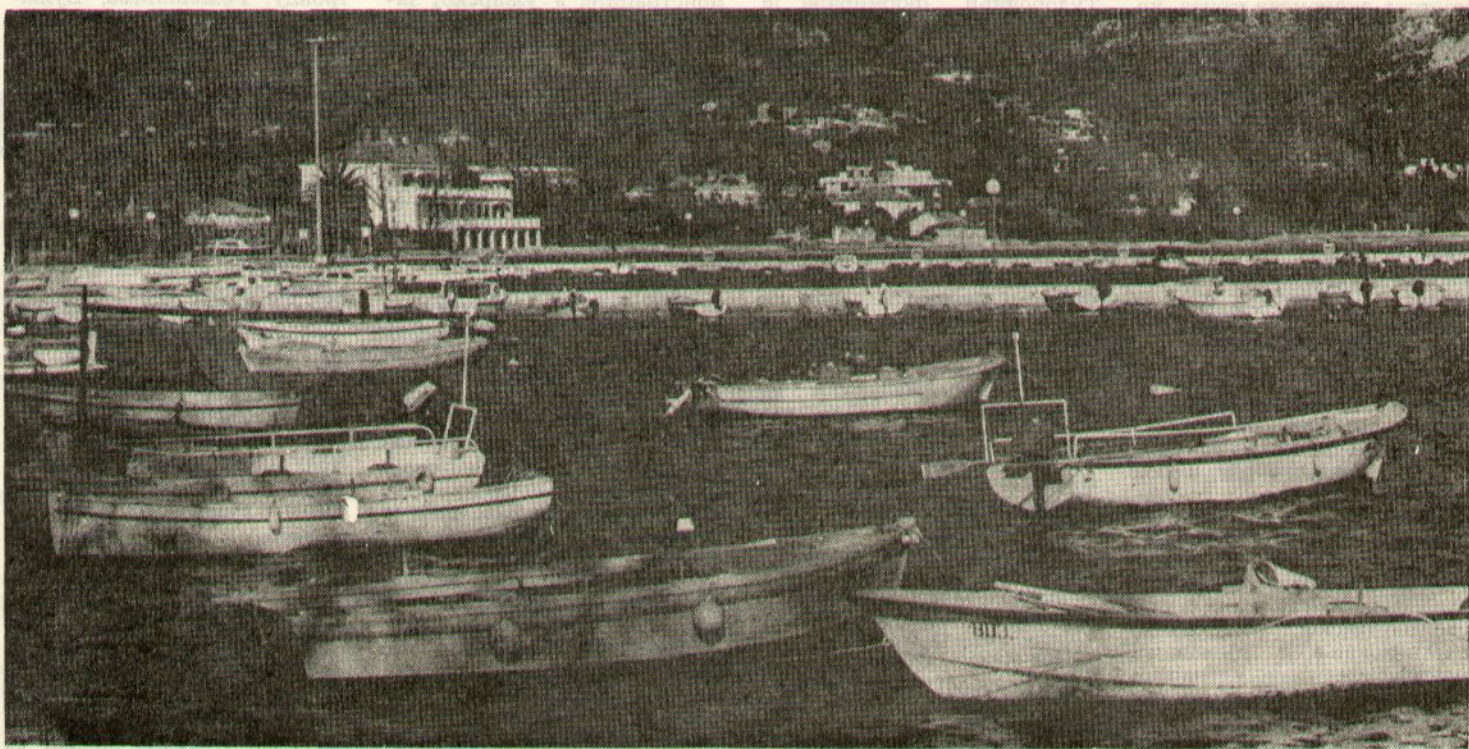
ПОКЛОН ЗА
ЉУБИШИН МУЗЕЈ

Недавно је наш угледни суграђанин Мило Љубиша поклатио Општинском архиву значајну збирку докумената о Стефану Митрову Љубиши. Међу понаклобеним документима налазе се и два оригинална писма нашег истакнутог писца и политичара.

Из лијетета и љубави према свом славном претку годинама је Мило Љубиша прикупљао докумената, издања пишчевих књига и литературу о њему и сав тај материјал поклатио Архиву, као организатору будућег меморијалног музеја који ће бити отворен у Љубишиној родној кући.

Дародавцу, пуно друштвено признање и захвалност.

Архив очекује да ће овај гест послужити као примјер другима да својим прилозима обогате нашу културну баштину и омогуће да се у музеју достојно репрезентује живот и дјело Стефана Митрова Љубише.

Будванска лука

ВАЖНИЈИ ДАТУМИ ИЗ ИСТОРИЈЕ СКЈ

ОД КАПИТУЛАЦИЈЕ ДО
УЖИЧКЕ РЕПУБЛИКЕФилип Филиповић
први секретар КПЈ

ШЕСТОГ АПРИЛА 1941. ГОДИНЕ Немачка и Италија нападе су Југославију. Тога дана рано изјутра немачка авијација почела је завјерске ваздушне нападе на Београд — била је то одмазда за свенародно „Не!“ које се чуло се стотина хиљада грла широм Југославије.

ЧЕТИРИ ДАНА НАКОН ТОГ МАСАКРА наше престонице у Загребу је одржана сједница Политбироа ЦК КПЈ на којој је разматрана ситуација у земљи након распада бивше војске и проглашењем „Независне државе Хрватске“. Ријешено је да се настави отпор агресору и приступи организовању оружаног устанка. Формиран је Војни комитет с Јосипом Брозом на челу.

ПРВОГ МАЈА 1941. Централни комитет КПЈ издао је проглас народима Југославије у коме је објаснио узроке априлског слома, није признао распарчавање Југославије, већ је све њене народе позвао на јединствен отпор окупатору.

ПОЧЕТКОМ МАЈА 1941. у Загребу је одржано савјетовање ЦК СКЈ и представника националних партијских руковођава (осим из Македоније). Том приликом генерални секретар КПЈ Јосип Броз анализирао је рат и окупацију земље и предстојеће за датке.

ДВАДЕСЕТ ДРУГОГ ЈУНА 1941. поводом напада Немачке на Совјетски Савез, Политбиро ЦК КПЈ под предједништвом Јосипа Броза разматрао је у Београду мјере које Партија мора предузети и упутно проглас народима Југославије, позивајући их на оружану борбу против фашистичких агресора и окупатора.

У БЕОГРАДУ ЈЕ 27. ЈУНА 1941. одржана сједница ЦК СКЈ на којој је формиран Главни штаб народноослободилачких партизанских одреда Југославије на челу с другом Титом као командантом.

ЧЕТВРТОГ ЈУЛА 1941. у Београду је одржана историјска сједница Политбироа ЦК СКЈ под руководством друга Тита, на којој је донесена одлука од епохалног значаја о подизању општеномлазног устанка. Одмах потом почеле су оружане борбе у Србији (7. јул), Црној Гори (13. јул), затим у Босни и Херцеговини, Хрватској и Словенији.

У БЕОГРАДУ ЈЕ 31. АВГУСТА 1941. поред осталог, закључено да се Централном комитету Бугарске радничке партије (Комуниста) упути писмо поводом стања у КПЈ за Македонију, да се члановима КПЈ у Македонији упути отворено писмо с позивом на акцију и да се о стању у Македонији обавијести Комунистичка интернационала.

Драгољуб Милићевић
први секретар СКОЈ-а

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР КПЈ упутио је 6. септембра 1941. писмо ЦК БРП (К) у коме га је критиковао због припајања партијске организације у Македонији Бугарској радничкој партији (комуниста) без сагласности ЦК КПЈ и због подршке коју пружа Методију Шаторову-Шарлу.

ШЕСНАЕСТОГ СЕПТЕМБРА 1941. друг Тито је отишао из Београда на слободну територију ради непосредног руковођења устанком.

У СТОЛИЦАМА КРАЈ КРУПЊА одржано је под Титовим руководством 26. IX 1941. изузетно значајно савјетовање војних делата из свих крајева Југославије на коме је разматрана ситуација, Главни штаб промијенио име у Врховни штаб НОП одреда Југославије, а да се по покрајинама формирају главни штабови. Дате су смјернице за даље учешће устанка и организацију Народне власти у цијелој Југославији. Најкраће речено, савјетовање у Столицама имало је велики значај за даљи развој народноослободилачке борбе у нашој земљи.

КАКО ЈЕ ПОРЕМЕЋЕН РАТНИ ЧАСОВНИК ФАШИСТИЧКЕ ЊЕМАЧКЕ

СВИЈЕТ ТО НЕЋЕ ЗАБОРАВИТИ

На једном крајпуташу чија је старост, у 40-тој години живота. Ето, некад је 40 година био људски вијек — а ове године навршава се 40 година од времена када је људски вијек милиона људи насилно прекидан у највећој кланици, у II свјетском рату. Прошло је 40 година и од пораза фашистичке коалиције Италије, Јапана и Немачке, која се појавила као резултат друштвено-економских противурјечности тадашњег свијета.

Побједом октобарске социјалистичке револуције капитализам није више био једино друштвено-економска формација у свијету, што је још више продубило и заоштрило постојеће противурјечности. Плашећи се даљег јачања социјалистичког система, реакционарне снаге свијета пружају пуну помоћ фашистичким снагама Италије, Јапана и Немачке у нади да ће се оне најбрже обрачунају са напредним снагама радничке класе у својим земљама, а затим послужити као ударна песница против СССР-а. Но, последице обрачуна с напредним снагама у „својој кући“, фашизам је повео борбу за нову подјелу интересних сфера, за ново освајање свијета. Фашистички блок почео је да угрожава не само слободу многих народа, него и позиције капиталистичких и колонијалних земаља. Тако је отпочео још један освајачки, неправедан рат — II свјетски рат, који је добио контуре обрачуна између реакционарних снага окупљених под заставом фашизма, с једне стране, и антифашистичких, прогресивних, ослободилачких и револуционарних снага, с друге стране. Пред смртном опасношћу потиснуте су супротности између прве земље социјализма и САД, Велике Британије и Француске, као капиталистичких земаља.

Други свјетски рат настао је и као теорија негације расе људског рода, стварајући тезу о над-људима о над-нацији, која треба да буде господар свијета. Ова теорија највише је одговарала фашистичким земаљама, како би на основу јединствене идеологије могле кренути у експанзију, чије је праскозорје већ букнуло италијанским освајањем Етиопије и у шпанском грађанском рату, а ње на идеолошка општрица јасно је освијетљена потписивањем антикоминтерна пакта између Немачке и Јапана 1936. године, коме је 1937. приступила и фашистичка Италија. Војно-политичке припреме фашистичке Немачке извршене су за освајање животног простора и продора на исток, чему је нарочито погодновала клима лабих и неодлучних влада за падне Европе које су Минхенским споразумом препустиле Чехословачку на черчење Хитлеру и прикључењем „Аншлусом“ народа Аустрије Трећем Рајху. Тако су у потпуности створени политички, војни, психолошки, технички и технолошки предуслови за освајачке походе, сличне по својим димензијама татарском походу кроз „капију народа“, али овога пута у обрнутом смјеру.

Опасност од агресије фашизма правилно је још 1937. године оцијенила КПЈ на пленуму у Сплиту, када су све демократске снаге земље позване у заштиту демократије и од растуће опасности приближавања владе Милана Стојадиновића фашизму.

Доласком друга Тита на чело Партије, Централни комитет КПЈ се враћа у земљу, ствара се Народни фронт, око 1.600 комуниста одлази у интербригаде, у Шпанију. Поред свих репресалија и провала, КПЈ се припрема како би спремна дочекала фашистичку најезду. У том периоду одржавају се два оснивачка конгреса КПЈ — Словеније и Хрватске, а за секретара СКОЈ-а долази млад и револуционар Иво Лола Рибар. У СССР-у долази до чистки у којима Црвена армија остаје без знатног броја способних војних руковођаца и револуционара. Охрабрен оваквом политичком климом Европе Трећег Рајха захтијева од Пољске да му уступи Данцишки коридор ради повезивања с Источном Пруском. Уздајући се у савезнике, Велику Британију и Француску, Пољска одбија да преда Данцинг. Због калкулантског понашања Британије и Француске, са циљем да немачки фашизам усмјере на СССР, Пољска не дозвољава СССР-у да у случају напада Немачке користи пољску територију за улазак јединица Црвене Армије. Овакво понашање Велике Британије, Француске и Пољске према СССР-у имало је за последицу, на запрепаштење свих комуниста и напредних демократских снага, потписивање пакта о ненападању између СССР-а и фашистичке Немачке 23. августа 1939. године, који је имао негативне последице за међународни раднички покрет. СССР-у је овај пакт био потребан да би добио на времену, извршио реорганизацију својих оружанских снага и избјегао рат на два фронта, пошто је Јапан већ вршио војне прилике од правца Манџурије. Немачкој је ово било потребно да би имала одријешене руке за дејство на западу, гдје су већ под видом маневра, извршене концентрације војних снага. Инсценирани напад на пограничну радио станицу, ноћу између 31. августа и 1. септембра, немачке оружане снаге прелазе пољску границу и тиме почиње II свјетски рат. Након неколико дана јединице Црвене армије улазе у источни дио Пољске, у циљу заштите Украјинаца и Bjелоруса. Већ 3. септембра Велика Британија и Француска објављују рат Немачкој, а од 5. до 10. септембра то исто чине британски доминиони — Аустралија, Нови Зеланд, Канада и Јужноафричка унија. Све то није помогло храбрим Пољацима чија отаџбина би ва окупирана већ 6. октобра када престаје сваки отпор освајачу. Настаје масовни и незапамћени вандализам над становништвом и материјалним добрима. Варшава је до земље сравњена ваздушним нападима, а пољска војска, која није успјела да пребјеже у сусједне земље, завршава у концентрационим логорима.

Дана 27. септембра 1939. године долази до потписивања Тројног пакта између Италије, Немачке и Јапана о војној сарадњи на трајним основама. Немачка ратна машина брзо осваја мале европске државице: Данску, Норвешку, Белгију, Холандију, Луксенбург, а убрзо и Француску. Велика Британија, и поред пораза код Денкерка, усамљена, одолијева тешким

ваздушним нападима, што је представљало значајан психолошки моменат, за све народе Европе и доказ да се Хитлеровој немани може одолети. Изгубљена ваздушна битка на британском небу приморава немачку ратну машинерију да одустане од плана „Морски лав“ — десанта на британско острво.

Комунистичка партија Југославије у тим тренуцима правилно оцјењује ситуацију. На Петој земаљској конференцији, 1940. године у Загребу, друг Тито је у извјештају дао анализу међународне ситуације, гдје је констатовано да се пожар рата шири и да фашистичка алагућа једну по једну европску земљу. Указано је на опасност и за нашу земљу која ће, такође, доћи на удар, јер влада Цветковић - Мачек погоршава међународни положај Југославије. Тада је КПЈ бројала свега 6.455 чланова. Изабран је ЦК од 38 и Политбиро од седам чланова.

По времену одржавања и закључцима које је донијела, Пета земаљска конференција заузима значајно мјесто у историји КПЈ. Влада Југославије се под притиском Немачке колеба. У њеним круговима појачава се капитулантско расположење. Пошто су владе Мађарске, Румуније и Бугарске већ пришле Тројном пакту, влада Цветковић - Мачек - Куловић 25. марта у Бечу, потписује протокол о приступању Југославије Тројном пакту. КПЈ је одмах реаговала. Позива народ на демонстрације које су избиле готово у цијелој земљи. Протести и пароле „Боље рат него пакт“, „Боље гроб него роб“, које су тих дана одјекивале широм земље, допрли су и у наше мало мјесто — Будву. Преплашена народним револтом, југовостовска буржоазија у ноћ између 26. и 27. марта организује војни пуч. У последњем моменту успостављају се дипломатски односи са СССР-ом. О овом догађају ентлески лист „Манчестер Гардијан“ коментарише:

„Ма шта се догодило свијет неће заборавити како је Југословенски народ задао ударац влади која је била спремна да га веже Немачким ланцима. Двадесет седми март је пореметио ратни часовник фашистичке Немачке. Такав ударац немачка дипломатија није доживјела од доласка Хитлера на власт. Зато је одлучено да се Југославија као држава војнички сруши и окупира“.

Небељко Дапчевић

РЕКОРД
БРОДОГРАДИТЕЉА

Бродоградитељи из Бијеле пословали су лани рекордно. Ремонт 90 бродова донио је укупан приход од 2,1 милијарду, од чега добар дио де виза, иако су се оправке вршиле на 64 домаћа брода. Све је то утицало да се напуне фондови, а лични доходи порасту за 44 одсто (просјечан лични доходак износи 36.000 динара). Тако је Бродоградитељство „Вељко Влаховић“ и лани било међу ријетким колективима у Црној Гори који су забиљежили изванредне пословне резултате.

Мали фудбал

Трећи пут први

Овогодишње првенство у малом фудбалу окупало је 14. екипа.

Прво мјесто освојила је екипа „ТВ” и тако одбранила титулу коју држи од 1983. године. У финалу је поразила екипу „Поткошљуна” с резултатом 7:1. Треће мјесто освојила је екипа „13. маја”.

Најбољи стрijелац турнира, односно првенства био је Винету Чоковић који је постигао седам голова. Предсједник ОК ССО Предраг Дејановић уручио је пригодне пехаре екипама које су освојиле прво, друго и треће мјесто. Винету Чоковић добио је пехар као најбољи стрijелац.

С. П.

ПИСМА УРЕДНИШТВУ

ТРАДИЦИЈА ЈЕ ПРЕКИНУТА-ЗАШТО?

Прије двадесетак година у нашој општини започели смо дивну традицију окупљања жена за 8. март на заједничко весеље. Из личних средстава, од својих кућа доносиле смо своју домаћу храну, пиће и колаче. На тим прославама Дана жена све наше другарице које би дошле биле су пресрећне и активне су учествовале у програмима.

Ове године та традиција је прекинута. Зашто? Изгледа да је Секретаријат за друштвену активност жена у нашој општини заборавио другарице које су остале код својих кућа. Један број жена путовао је у Солун и друге градове наше земље. Те жене, једноставно имале су средстава за то. Не бих хтjела да се ова традиција прекине, па апелујем да се ова традиција окупљања сљедећег 8. марта настави.

Овом приликом још бих хтjела да кажем да сам као жена, мајка и учесник револуције 7. марта, када сам се упутила са још око осамдесетак жена за Солун, била веома увријеђена. Посебно на организацију ООУР „Монтене гроекспрес”. Све смо платиле по 1.200.000 старих динара. Међутим, заболело ме што су нас тога дана, уочи пута, класирали. Не могу да схватим да за исти новац, са истом организацијом, путује један број жена у супер луксузном аутобусу, а други са малтене старудијом. Жене које су путовале у аутобусу супер категорије, на дан или два раније биле су обавијештене да ће бити у том аутобусу. Ко је тај ко нас је дијелио, не могу да схватим!

Ипак, на крају да кажем: у току цијелог овог пута, који је био доста неорганизован, много сам захвална друговима Саву Црацину и Мому Франети, који су све чинили да наш пут буде што угоднији.

Анђа Калађурђевић

ЗАШТИТА ПЧЕЛА ОД ВАРОЗЕ

ВАРОЗА ЈЕ У ЦРНОЈ ГОРИ први пут откривена 1980. године. Претпоставља се да је пренесена нешто раније, јер три-четири године треба да прође док се паразит размножи и уништи пчеле, што је био случај у титовградској, даниловградској и неким приморским општинама.

Вароза се ширила постепено, а пресељавањем пчелињака болест се шири знатно брже. Најбољи доказ за то су подручја Бар и Титовград, гдје је дошло до угинућа, чак, 50 — 80 % пчелињих заједница, док се у сјеверним општинама Црне Горе, гдје углавном нема селећег пчеларења, болест развијала полако и штете су биле мање.

Развој варозе везан је за пчелиња легла — кад у кошници нема легла, овај паразит се не размножава. Крпељ варозе има посебан афинитет према трutowинском, а кад њега нема паразитира и у радиличком леглу. Женка улази у хелију, гдје се залази пчелиња ларва пред само поклапање хелије и за седам до осам дана паразит је спреман за даље размножавање.

У првој години заразе у једном пчелињем друштву може бити од једног до десет паразита, у другој стотину, док се у трећој овај број повећава на преко 1.000, да би их у четвртој у једној кошници било више хиљада. Тада се већ примјећују клиничке промјене: пчеле су ситније и без крила, а долази и до угинућа појединих заједница. Зато је веома важно на вријеме открити варозу и почети с лијечењем, јер, када се примијете горе описане промјене, корист од лијечења је минимална.

Лијечење је најефикасније када у кошницама нема затвореног легла, то јест у касну јесен и рано прољеће. Зато, после главне паше, треба користити одговарајућа хемијска средства, али тако да између два цијећења меда прође најмање 14 дана — непожељено је да се у међу њихови остаци. Лијечење се обично врши у три маха у размаку од 5-6 дана. Тако се смањује број паразита, што се позитивно одражава код извођења зимских пчела, јер ће друштва бити виталнија и способнија да пре зиме и потом одгајају нове генерације пчела.

Најповољнији услови за лијечење постижу се при температури од 20 Целзијусових степени уз влажност ваздуха од 40-50%. На температури испод 10°C не смију се димити пчеле, јер би то могло довести до нежељених посљедица.

За сузбијање варозе употребљавају се хемијска средства у облику дима, спреја, испарења или у храни. У Црној Гори највише су примјењивана димна средства и то: фенотијазин, дази-коропер, вараникол и варатин, али су она, због брзог прилагођавања паразита на ову врсту лекова, одавно напуштена. У 1983-1984. години коришћен је апиакаридин који је дао добре резултате, затим варационс, односно варанин и, рјетко, тимол. Међутим, ни једно од побројаних и других хемијских средстава није сасвим поуздано, тј. ни један од ових препарата не постиже стопроцентно уништавање паразита, зато што се узроци ове болести, после извјесног времена, привикну на одређени лијек и постају отпорни на његово дејство. За то сваке друге године треба мијењати препарат.

Препоручујемо пчеларима да у 1985. години користе нови лијек, варамит — производ Пчеларског комбината Београд. Апиакаридин, према коме се почела јављати резистенција, може се користити у пчелињацима гдје до сада није употребљаван. Варамит у промет долази у листићима по 20 комада, а у сваком паковању налази се упутство којег се треба придржавати. Један листић служи за третирање једног нормалног пчелињег друштва (Дада-блатове кошнице без наставка, Ланг-Стротове с два тијела и А. Ж. (Алберт-Жиндершић) кошнице, а у кошницама с већим простором могу се без посљедица употребити и по два листића. Примје на варамита је једноставна, а нарочито код мањег броја пчелињих друштава: савија се у облику крова на кући и на парчету алуминијске фолије увуче крнз лето кошнице. Затим се цигаретом или шибицом упали, након чега се лето затвори пола до један сат. Третирање је најуспјешније у касну јесен и рано прољеће, зато што у то вријеме у кошницама нема легла, а паразит се налази на одраслим пчелама, те је доступнији уништењу.

Апиакаридин долази у омотима и користи се за третирање 35-50 кошница. У димилици, која има специјалан цјевасти наставак, након што се ватра добро разгори и почне излазити плавичастим димом специфичног мириса, удубава се пет до десет димова. Поред апиакаридина Сплитска пчеларска задруга „Далмед” пустила је у промет још три препарата за сузбијање варозе и то: вароцид прољетњи (зелене боје), вароцид лjetњи (црвене боје) и вароцид јесенски (жуте боје). Они се употребљавају као и варамит, с тим што лета кошница није потребно затварати.

За борбу против варозе треба користити и биолошке методе. Исијецање затвореног трutowинског легла, које се обично налази на периферији саћа, а коришћењем рамова грађевњака може се број вароза у пчелињем друштву смањити од 40-50%, што је веома важно, јер уништавамо младе женке варозе које су одмах спремне за полагање јаја и стварање нових генерација.

Измјена саћа и младе матице, које би се мијењале сваке године, такође би допринијели у борби против ове опаке пчелиње болести.

У посљедње вријеме све се више јавља потреба за заштитом пчела од варозе и другим биолошким методама у које спада покушај селекције пчела на отпорност према овом паразиту — пракса нам је показала да поједини пчелињаци одолијевају овој болести, иако се налазе у непо средној близини пчелињака који су нападнути или, чак, страдали од варозе а нису третирани никаквим заштитним средствима.

**КОЛОР ФОТОГРАФИЈЕ
ЗА СВА ДОКУМЕНТА МОЖЕТЕ ДОБИТИ ЗА 15
МИНУТА.**

**Фото ШУЉАК
БУДВА**

Кутак за разоноду

КАМИ: Увијек је, чак и на оптуженичкој клупи, занимљиво слушати кад говоре о теби”.

ВОЛТЕР: „Ја - то је мрска ријеч”.

ТУРГЕНЈЕВ: „Са умјетношћу је зло лакше, а добро љепше”.

ТОЛСТОЈ: „Прави сељак неће никад одмах показати своју памет”.

БРАНТОН: „Књижевника би тек у стотој години живота требало прогласити пунољетним”.

КАФКА: „Језик је наша љубав до гроба”.

ЕЈВИД ЈОНСОН: „Будућност није живот, она није ништа, она је нешто тек пошто постане прошлост”.

АУРЕЛИЈЕ АУГУСТИН: „Што ми је сада јасно и очевидно, то је да не постоји ни будућност ни прошлост и да се не може с правом рећи: три су времена - прошло, садашње и будуће, него би се можда, могло рећи: три су времена - садашњи у прошлости, садашње у садашњости и садашње у будућности”.

ИТАЛО ЗВЕВО: „Написана исповијест увијек је лажна”.

ГЕТЕ: „Права умјетност је оно што никад и нигдје није било, а што је највећа истина живота”.

ВИКТОР ИГО: „Важно је подићи храм, а наћи ће се већ неки бог да станује у њему”.

АРАПСКА ПОСЛОВИЦА: „Најбољи су они владари који траже друштво мудрих људи, а најгори су они мудри људи који траже друштво владара”.

ТВЕН И ПРОПОВЈЕДНИК

У једном друштву је Марк Твен испричао ову причу:

„У цркви сам једном слушао неког пастора који је врло лијепо проповиједао, па пошто сам при себи имао новца, ријеших да му дам све до посљедњег цента кад зареба с кесичом за прилоге од једног вјерника до другог. Међутим, његова приповијед се отегла, па ја промијених одлуку и ријеших да му дам само ситницу, а доларске новчанице задржим. Прође још десет минута, и ја тада чврсто одлучих да му не дам ништа. Кад је, најзад, умукнуо и кесича с прилозима стигла до мене, да бих се осветио, ја извадох из ње два долара.

И МИСЛИ ЗА ДВОЈИЦУ

Филозоф Шопенхауер волио је добро и много да једе. Приликом борава у Француској, Шопенхауер је одлазио у један исти ресторан у коме су сви, и келнери и гости, по знавали његов добар апетит и правили се да не примјећују колико он за један оброк поједе.

Једног дана неки случајни гост, који је сједио за сусједним столом, гласно је примјетио свом пријатељу:

— Погледај само! Још има људи који једу за двојицу!

Не прекидајући ручак, Шопенхауер мрко погледа свог непристојног сусјода и одговори:

— Да, ја спадам у те који једу за двојицу, господине мој, али ја и мислим за двојицу!

ЗАДАЦИ КОМУНИСТА ОПШТИНЕ БУДВА

НА СПРОВОЂЕЊУ ДУГОРОЧНОГ ПРОГРАМА ЕКОНОМСKE СТАБИЛИЗАЦИЈЕ У ТУРИСТИЧКО - УГОСТИТЕЉСКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Општина Будва је доминантно туристичка општина. У 1983. години остварени доходак туристичко-угоститељске дјелатности чинио је око 67% укупног дохотка чисте привреде у општини, а запослени у овој дјелатности учествовали су с близу 70% у укупном броју запослених у привреди. У прошлој години, са 72% учешћа у укупном доходу, параметри који илустрирају доминантно мјесто туризма и угоститељства у привредној структури Будве знатно су убједљивији, будући да је у 1984. години стављено у функцију туристичко на селу „Словенска плажа“, капацитета око 2.400 кревета, са 300 стално и 300 сезонски запослених радника. Сагледавши природни и створени ресурси дају пуно основа очекивању да ће туризам овај значај задржати и повећати у дугорочној временској перспективи. Због тога је спровођење у живот поставки и интенција Дугорочног програма економске стабилизације у области туризма и угоститељства, као и њима комплементарних дјелатности, од животне важности за радне људе и грађане наше општине.

У Дугорочном програму — сепарату „Стратегија и основе политике развоја“ — туризму је дат карактер значајног развојног правца и битног дијела извозне понуде на основама знатних компаративних предности, које треба што потпуније користити. Туризам треба брже развијати од укупне привреде, због могућности постизања повољних извозних ефеката, његовог мултипликационог утицаја на развој низа дјелатности и пораст запослености. Ове поставке Дугорочног програма економске стабилизације имају знатно већу специфичну тежину за нашу општину с обзиром на мјесто и улогу туризма у њеној привредној структури и развоју.

Фебруара 1984. године комунисти „Монтенегро туриста“ одржали су Тематску конференцију у вези самоуправне организације, стања и развоја социјалистичких самоуправних друштвено-економских односа у Радној организацији. Том приликом критички је оцијењено постојеће стање, утврђен програм мјера и препоруке о задацима комуниста и ООСК на плану унапређења самоуправне организованости и друштвено-економских односа. Закључци Конференције, међутим, нису у ООСК добили очекивану систематску разраду и материјализацију, тако да у већини њих није ни вођена расправа о њима.

Успоравање и застој, па и колебљивост, у реализацији закључака показује се у раду самоуправних, пословодних и других органа „Монтенегро туриста“. Како су на Тематској конференцији покренута питања из саме сржи остваривања Дугорочног програма економске стабилизације у „Монтенегротуризму“, а тиме и у туристичко-угоститељској привреди општине, неопходно је коначно покренути и интензивирати активност у ООСК из ове области, како би се закључци и препоруке Тематске конференције што потпуније реализовали.

У Загребу 14. и 15. фебруара 1985. године одр

жана је Акциона конференција комуниста у области туризма на тему „Задаци Савеза комуниста у спровођењу Дугорочног програма економске стабилизације у туризму“. Акциона конференција је утврдила ставове и позвала чланове СК у области туристичке привреде да обезбиједе доношење конкретних програма активности њихових организација у остваривању задатака Конференције. Ова Конференција је констатовала да одговорност за спровођење усвојених Ставова сноси СК у цјелини, а посебно комунисти у туризму, у ком смислу су сугерисани одговарајућа активност и зада

ци општинских комитета СК.

Имајући у виду задатке, предлоге и сугестије из наведених докумената, као и проблеме и потребе властите средине, Општински комитет СК овим документом утврђује непосредне задатке комуниста на спровођењу Дугорочног програма економске стабилизације у туристичко-угоститељској дјелатности. Задаци комуниста се систематизују у следећа три дијела овог документа:

— задаци комуниста на унапређењу текућег рада и пословања

— задаци комуниста у планирању средњорочног материјалног развоја и (Наставак на II страни)

ОРИЈЕНТАЦИОНИ ПРОГРАМ ЦЕНТРАЛНОГ КОМИТЕТА СК ЈУГОСЛАВИЈЕ ДО XIII КОНГРЕСА СКЈ

Укупни резултати јавне расправе, стечена сазнања и активности покренуте поводом Предлога закључака 13. сједнице Централног комитета СКЈ чине неопходним промјене постојећег и доношење новог програма рада Централног комитета, који ће бити основа активности до XIII конгреса СКЈ.

У јавној расправи је пружена веома широка подршка Савезу комуниста Југославије и остваривању његове водеће улоге, уз веома оштре и основне критике због нејединства, неефикасности, спорости, застоја и неодлучности. Веома критички оцијењиван је рад органа Савеза комуниста, посебно Централног комитета СКЈ и Предсједништва ЦК СКЈ.

Најшире и најодлучније су изражени захтјеви за даљу ефикасну акцију у правцу остваривања циљева и задатака Дугорочног програма економске стабилизације и стабилног материјалног развоја земље, остваривања уставних права радничке класе и даљег развоја социјалистичког самоуправљања, јачања југословенске федерације као заједнице равноправних народа и народности из ефикасније функционисања политичког система, те остваривање функција и улоге Савеза комуниста Југославије и свих других субјективних социјалистичких чинилаца. При томе су наглашени захтјеви да Централни комитет Савеза комуниста Југославије остварује свој одлучнији допринос у тражењу рјешења за постојеће друштвено-економске противрјечности и отворена питања социјалистичког самоуправног развоја друштва.

При томе су наглашени захтјеви да Централни комитет Савеза комуниста Југославије остварује свој одлучнији допринос у тражењу рјешења за постојеће друштвено-економске противрјечности и отворена питања социјалистичког самоуправног развоја друштва.

Централни комитет СКЈ, на основу свих ових сазнања и полазећи од својих одговорности, издваја у свој оријентациони програм рада до XIII конгреса СКЈ следећа приоритетна и кључна питања која ће разматрати на својим сједницама.

I

МАРТ — ЈУЛ 1985.

1. Остваривање антиинфлационог програма
2. Остваривање политике запошљавања и социјалне политике
3. О улози и раду Централног комитета СКЈ
4. Остваривање и даљи развој уставне концепције југословенске федерације
5. Остваривање уставног положаја радника у удруженом раду у одлучивању и располагању дохотком и средствима друштвене репродукције
6. Развој економских односа са иностранством, а прије свега девизног система
7. Завршни документ критичке анализе функционисања политичког система социјалистичког самоуправљања и утврђивање идејно-политичких ставова за његову доградњу и даљи развој
8. Платформа за припрему XIII конгреса СКЈ
9. Извјештај о раду Предсједништва ЦК СКЈ од јуна 1984. до јуна 1985.

СЕПТЕМБАР 1985. — ЈУН 1986.

1. Актуелна идејно-политичка питања и задаци Савеза комуниста у остваривању друштвене улоге и положаја младе генерације у друштву
2. Социјално-класна структура СКЈ и остваривање кадровске политике
3. Основна економско-политичка питања новог средњорочног плана и стратегија технолошког развоја земље
4. Оцјена остваривања друштвено-економског развоја у 1985. години и развојна и економска политика у 1986. години
5. Актуелна идејно-политичка кретања у друштву
6. Остваривање улоге Савеза комуниста Југославије у фронту организованих социјалистичких снага
7. Идејно-политичка основа за организационе и статутарне промјене
8. Доношење одлуке о управљању, коришћењу и располагању средствима СКЈ
9. Извјештај о активности СКЈ и раду ЦКСКЈ између XII и XIII конгреса СКЈ
10. Нацрт резолуције (резолуција) и других докумената за XIII конгрес СКЈ
11. Нацрт измјена и допуна Статута СКЈ
12. Извјештај о раду Предсједништва ЦК СКЈ од јуна 1985. до јуна 1986. године.

Носилац припрема идејно-политичких ставова наведених питања су Предсједништво ЦК СКЈ, Одбор за припрему XIII конгреса СКЈ и комисије ЦК СКЈ, уз ангажовање чланова ЦК СКЈ, научних и јавних радника.

Централни комитет Савеза комуниста Југославије задужује Предсједништво ЦК СКЈ да сачини оперативни план остваривања овог Програма.

Централни комитет СКЈ обавезује Предсједништво ЦК СКЈ да, у сарадњи са централним и покрајинским комитетом СКЈ припреми предлоге идејно-политичких ставова за расправу на сједницама ЦК СКЈ о наведеним питањима.

Централни комитет СКЈ обавезује комунисте у организацијама федерације да се најпотпуније ангажују, у оквиру својих надлежности и обавеза, и понесу сопствени дио одговорности у извршавању свих кључних друштвено-економских задатака.

Централни комитет СКЈ обавезује комисије да се у оквиру своје активности ангажују на реализовању наведених задатака и да у складу са тим допуна своје програме рада и усмјере активност.

У припреми идејно-политичких ставова за реализовање овог Програма окупља се и ангажује најшири круг друштвено-политичких, јавних, научних, културних и других радника.

То, такође, тражи веће ангажовање научних институција и марксистичких центара на даљој теоријској разради појединих питања значајних за даљи социјалистички самоуправни развој југословенског друштва и заједнице.

ЗАДАЦИ КОМУНИСТА ОПШТИНЕ БУДВА НА СПРОВОЂЕЊУ

— задаци комуниста на унапређењу и даљем развоју самоуправне организације и друштвено-економских односа у туристичко-угоститељској привреди.

II ЗАДАЦИ КОМУНИСТА НА УНАПРЕЂЕЊУ ТЕКУЋЕГ РАДА И ПОСЛОВАЊА

Катастрофални земљотрес од априла 1979. године драстично је погодио све објекте туристичке привреде на нашем подручју. Опоравак од тешких последица катастрофе довршен је тек у прошлој години, мада се јако осјећа недостатак града као стамбеног, вредног и културног објекта. Дефинитивно превазилажење последица земљотреса ће се моћи констатовати тек када и Стари град буде у цјелини обновљен.

У 1984. години просјечно коришћење капацитета у хотелима износило је око 129 дана или око 36%. Наведени резултати знатно су слабији од степена коришћења хотелских капацитета у 1978. години, који је достигао, чак, 168 дана пуне заузетости или 46% коришћења капацитета (иако је ова година, услед пребукирања, недовољно погодан параметар за поређење). То указује да у коришћењу изграђених капацитета постоје још увијек велике резерве, што намеће посебне задатке комунистима и радним људима запосленим у туризму. Због тога треба у конципирању годишњих програма повећања ефикасности привређивања посебну пажњу посветити продужењу туристичке сезоне, бољем коришћењу капацитета и развоју зимског туризма у објектима који су намијењени за цјегодишње пословање. На овом плану треба да синхронизовано дјелују субјекти туристичке привреде, но синоци културно-забавног живота, комуналног уређења и др. Такође је неопходно пуну пажњу посветити рекламном-пропагандној дјелатности и продаји на домаћем и иностраном тржишту, о чему посебно треба да воде бригу комунисти у ООУР „Монтенегроекспрес“ и Туристичком савезу општине.

У првим годинама после земљотреса за ООУР-е туристичко-угоститељске привреде били су карактеристични губици у пословању, који су по

кривени средствима индиректне штете и другим средствима удруженог рада у банкама и фондовима заједничких резерви. Здрав економски живот се најприје вратио у ООУР „Хотели Бечићка плажа“, чији су капацитети у рекордном року санирани и били оспособљени за рад већ у сезони 1980. године. Међутим, поједине ООУР још увијек нису у стању да послују у границама добитка без помоћи осталог удруженог рада из туристичке привреде. Ту се, у првом реду, мисли на ООУР „Авала“ и ООУР „Палас“, који већ неколико година избјегавају приказивање губитака, захваљујући широкој солидарности удруженог рада цијеле општине и „Монтенегротуриста“.

Будва — центар

Приказивање губитака спречава се благовременим отписом камата и сличним мјерама солидарности. Комунисти у овим ООУР-има, а нарочито самоуправни и пословодни органи, морају бити свјесни да је солидарност других ООУР-а та која их је извукла из зоне губитка, а не њихов рад и његови резултати. Ова чињеница им намеће задатак да посвете максималну пажњу штедњи и економији, односно да донесу и спроводе такве програме који би по карактеру били програми санирања, односно оздрављења. На даљу помоћ друштвене заједнице не може се рачунати, уколико се максимално не искористе властите могућности и сопствене снаге.

Структура остварених ноћивања се у последњим годинама поправља. Од укупних хотелских ноћивања у 1983. години 68% су с конвертибилног подручја, а у 1984. години око 80%. Ове позитивне тенденције треба стално текућим мјерама пословне политике подржавати, имајући у виду наглашени интерес шире друштвене заједнице за што већим девизним приливом из туризма. Комунисти у ООСК, самоуправним органима и пословодним структурама морају се енергично залагати за што већи туристички промет с конвертибилног подручја. У том смислу треба стално предузимати енергичне мјере на плану пропаганде и продаје. Од посебног је значаја обогаћива

них и трговачких дјелатности огледа се у повећању прихода и девизног прилива. Исто тако, неопходно је остварити потпуније коришћење и активирање разних селективних видова туризма (зимски, здравствени, на утички, конгресни, сеоски и др.), за чији динамичнији развој постоје неопходни услови.

Туризам је хетерогена дјелатност, што значи да у формирању туристичке понуде не учествује само туристичко-угоститељска привреда у ужем смислу, већ и укупна привреда и понуда туристичких мјеста. За побољшање квалитета туристичке услуге, неопходно је да добро функционисају трговина, комуналне службе, друштвене службе, културне инсти

што веће коришћење туристичког чека Народне банке Југославије. Комунисти из ООУР-а за домаћи туризам, туристичке друштвене организације, инспекцијски и остали државни органи ће се залагати за потпуну, благовремену и тачну евиденцију туристичких кревета у „кућној радиности“ и ноћивања у њима, како би остварени промет био под пуном друштвеном контролом и како би он био опорезован у складу с прописима.

У текућем раду и пословању ОУР из области туристичко-угоститељске привреде посебну пажњу треба посветити друштвеној самозаштити. Ту велике и одговорне задатке имају органи интерне и самоуправне радничке контроле, службе сигурности и обезбеђења ОУР-а и одговарајуће службе јавне безбједности, инспекцијски и други државни органи. ООСК морају имати стабилан увид у стање у тој области, доносити одговарајуће програме и пратити њихово извршење, а у циљу потпуне заштите гостију и радника, као и заштите друштвене имовине и спречавања њеног отуђења било које врсте.

У протеклим годинама очигледно је опадање квалитета туристичке понуде и, нарочито, помањкање радног елана и љубавности особља у туристичким објектима. Последице тога су мање задовољство госта и релативно скромни резултати у туристичком привређивању. У прошлој години сви ООУР-и туристичке привреде с подручја наше општине остварили су позитивне финансијске резултате, а укупан остатак чистог дохотка износи око 270 милиона динара, у чему највише учествује ООУР „Монтенегроекспрес“, ООУР „Хотели Бечићка плажа“, ООУР „Хотели Свети Стефан“ и ООУР ТН „Словенска плажа“. ООУР „Јадран“ — трговина остварила је губитак од око 46 милиона динара, а од тога је 37,6 милиона непокривени губитак. Овакви резултати туристичке привреде нису у потпуности задовољавајући, због чега треба максимално ангажовати људске и материјалне ресурсе за што веће пословне ефекте. У том смислу поставља се као императив изградња адекватног система мотивације (Наставак на III страни)

туције, јавни ред и мир. Због тога је заједничко конципирање и реализација програма за припрему туристичке сезоне неопходан услов за квалитетнију понуду, а тиме и за већи туристички промет, приход, доходак и девизни прилив. Стога ће се комунисти из туристичке привреде и пратећих дјелатности залагати за заједничко синхронизовано дјеловање свих субјеката у туристичком мјесту од којих зависи квалитет туристичке понуде.

У циљу досљедног спровођења законских прописа о онемогућавању такозваног „приватног клиринга“, комунисти у удруженом раду и банкама морају осигурати добру организацију и рад мјеначких служби и

ДУГОРОЧНОГ ПРОГРАМА ЕКОНОМСКЕ СТАБИЛИЗАЦИЈЕ

ције радника, односно расподеле у складу с резултатима рада, како би они који постижу боље резултате били боље и награђени. Садашња ситуација на подручју расподеле и мотивације не задовољава и није у духу са социјалистичким начелом расподеле у складу с резултатима рада. Лични доходи имају претежно карактер плата и показују се доста неутрални према резултатима рада и пословања. Осим тога, примјетне су између ООУР-а такве разлике у личним доходима, које се никако не могу објаснити резултатима рада. Због тога је неопходно да се у оквиру „Монтенегротуриста“ утврде јединствени и заједнички основи и мјерила за расподелу дохотка и личних доходака, како би се у Радној организацији за исти рад добијао приближно исти лични дохотак, а да евентуалне разлике буду последица различитих резултата рада, а не различитих услова привређивања, као што је то сада случај. За унапређење расподеле у наведеном смислу залагаће се комунисти у свим ООСК, а нарочито комунисти у ООСК Радне заједнице за једничких служби, који имају посебне задатке на унапређењу унутрашње расподеле у „Монтенегротуристу“.

На ерозију квалитета туристичке услуге битно утиче све већа дефицитарност услужних и про-

изводних кадрова у туризму и угоститељству, као и високостручних кадрова за технологију, организацију, програмирање, комерцијалу, анимацију и друга специфична занимања без којих није могуће организовати квалитетну услугу. Организације удруженог рада готово да су и престале да се систематски баве образовањем и унапређењем кадрова, а сарадња са школама није довољно плански и дугорочно осмишљена. Ово важи и за Средњошколски центар у Будви, чија „производња“ кадрова није усклађена с потребама удруженог рада. Све то намеће обавезу комунистима у туризму и угоститељству да систематски раде на конципирању и реализацији планова стручног оспособљавања кадрова и, у тијесној сарадњи са Средњошколским центром, обезбиједи да се образовање кадрова, у облику и квалитету, усклади с текућим и развојним потребама удруженог рада. Исте обавезе имају и комунисти у Средњошколском центру.

Један од ограничавајућих фактора квалитета туристичке понуде је релативно велики број сезонских радника, који не мају неопходну сигурност радног мјеста и јасну радну и животну перспективу. Они, равноправно са сталним радницима, учествују у стварању дохотка, који се претежно ствара у сезони, али не учествују равно-

правно у његовој расподјели по завршетку сезоне, када се обично повећавају лични доходи, да је регрес за годишњи одмор, рјешавају стамбена и друга питања. Проблем радне и социјалне несигурности сезонског радника и његове недовољне мотивисаности за радбитно се не умањује ни чињеницом што му се плаћају сви часови рада (без прерасподјеле радног времена као код сталних радника, који за прековремени рад добијају слободне дане), у цијелини плаћа или у високом проценту регресирају стан и храна и сл. Проблеми сезонских радника у туризму и угоститељству већ прерастају у озбиљне друштвене проблеме, чије рјешавање све више постаје друштвени императив. Комунисти у удруженом раду туризма и угоститељства ће се одлучно залагати за обезбјеђење свих самоуправних права сезонским радницима, једнако као и сталним, и нарочито за стварање услова (продужењем сезоне, цјелогодишњим радом, отварањем објеката ванпансионске потрошње, слободним кретањем радника из ООУР у друга ООУР и др.) да што већи број сезонских радника добије стална радна мјеста, односно нађе запослење на неодређено вријеме и тиме осигура прикладан радни и социјални статус.

У циљу унапређења текућег рада и пословања комунисти из туристичко-

-угоститељске привреде ће се залагати у самоуправним органима, делегатским скупштинама, конференцијама СК и другим институцијама самоуправног система за побољшање системских рјешења и економске политике која се односи на туристичку привреду. Ту се, прије свега, мисли на реформу девизног система сходно Дугорочном програму економске стабилизације, вођењу политике реалног курса динара, стимулисању извоза услуга као и извоза производа високог степена обраде, обухватају девизног прилива према туристичкој потрошњи. Комунисти из туристичке привреде ће се залагати за такву економску политику чије ће мјере бити унапријед познате за средњорочно раздобље, како би се у удруженом раду могли поуздано оријентисати и реално планирати.

У свим ООСК туристичке привреде и комплементарних дјелатности ће се у априлу ове године размотрити питања унапређења текућег рада и пословања и утврдити даљи задаци комуниста у свакој организацији. Том приликом ће се извршити и оцјена квалитета реализације програма за припрему туристичке сезоне, као и утврдити даљи непосредни задаци. О овим активностима комунисти из свих ООСК ће писмено информисати Општински комитет и његово Предсједништво.

III ЗАДАЦИ КОМУНИСТА НА ПЛАНИРАЊУ СРЕДЊОРОЧНОГ РАЗВОЈА

Управо смо на почетку последње године текућег средњорочног плана. Протекло планско раздобље било је карактеристично по интензивној инвестиционој изградњи, и то махом објеката основног смјештаја, односно такозване „тешке“ туристичке индустрије. Највећим дијелом радило се о обнови порушених и оштећених капацитета који су били изграђени у деценији 1960. до 1970. године, мада је постигнут и незанемарљив развој, односно повећање капацитета у односу на стање прије земљотреса. Главни финансијски ресурси за инвестиције била су средства солидарности народа и народности Југославије, кредити и удружена средства на бази девизне компоненте.

У протеклом планском периоду инвестирано је у туристичко-угоститељске објекте у општини око 7,4 милијарде динара, од чега 6,7 милијарди у обнову порушених и изградњу нових објеката, а око 770 милиона у санацију оштећених објеката. Обновљено је и изграђено нових смјештајних капацитета око 3.800 кревета.

На овај начин створена је структура туристичких капацитета са следећим изгледом:

Р. бр.	Врста	1984.	% уч.	1985.	% уч.
Капацитети					
1.	Хотели	5.296	15,0	5.296	13,0
2.	Туристичка насеља	2.413	6,0	2.413	6,0
3.	Кампови	8.500	23,0	8.500	22,0
4.	Приватни смјештај	10.500	29,0	13.000	33,0
5.	Одмаралишта	9.300	25,5	9.700	25,5
6.	Љеčiliшта	202	0,5	202	0,5
УКУПНО:		36.211	100,0%	39.111	100,0

Као што се види, у структури капацитета доминира приватни смјештај и одмаралишта, с тенденцијом даљег повећања. Пада у очи релативно мало учешће кампова и туристичких насеља, као објеката који су све траженији на туристичком тржишту, а чија је економичност у грађњи и експлоатацији знатно већа од класичних хотела, што нарочито важи за кампове.

У утврђивању концепције развоја за наредни средњорочни план комунисти ће се залагати да се спроведу озбиљна стручна и научна истраживања туристичке тражње, те да се, на основама тих спознаја, изгради таква развојна концепција, која ће бити усклађена с текућим и перспективним карактеристикама туристичке тражње. На основу тржишних параметара критички ће се преи-

Хотел „Ас“ у Перазића Долу

ЗАДАЦИ КОМУНИСТА ОПШТИНЕ БУДВА

спитати коришћење постојећих капацитета. У пракси рада хотелских капацитета, од којих је претежан дио програмиран за цјелогодишње пословање, евидентно је да се предвиђено коришћење капацитета не остварује. Од око 3.000 кревета планираних за цјелогодишње пословање у нашој општини стално зими ради хотел „Могрен“ са 106 кревета, Природно лечилиште РВИ „4. јул“, а повремено се укључује и хотел „Авала“. То указује да се велика друштвена средства, која су уложена у ове објекте, не користе рационално, односно онако како је програмирано. Развојним анализама треба утврдити праве узроке таквог њиховог коришћења. Да ли су узроци недостатак неопходних пратећих објеката, инсталација, продаја, пропаганда или у нешто другом? Када се одговори на ова питања, онда треба у развојном програму предвидјети мјере да дође до већег коришћења капацитета намијењених за цјелогодишњи рад. Те мјере могу да буду агресивнија продаја и пропаганда, изградња додатних садржаја ванпансионске потрошње, спортско-рекреативних објеката и слично. Овакве анализе с предлогом конкретних мјера треба радити за сваки хотел посебно.

Учешће хотелских капацитета у укупним основним смјештајним капацитетима је преовлађујуће и чини близу 70% основних капацитета. Ови објекти су скупљи у градњи, захтијевају много више радника, а њихово коришћење није много веће од коришћења туристичких и сезонских хотелских насеља. Због тога у развојном програму треба добро простудирати оправданост даље градње оваквих хотела у наредном средњорочном плану, и то имајући у виду значајан квантум ових капацитета и њихово коришћење знатно испод програмираног.

Нагласак инвестиција у претходном периоду био је на изградњи смјештајних капацитета кла-

сичног хотелског типа, тако да су, у значајној мјери, изостали комплементарни капацитети угоститељског, трговачког, спортско-рекреативног, забавног и културног карактера. Позитиван изазов у том погледу је туристичко насеље „Словенска плажа“ и, дјелимично, санација хотела на Бечићкој плажи и нови објекти у Светом Стефану. Недостатак ових капацитета гости су већ добро уочили, а у дододном погледу он се одражава на редуцирању ванпансионске потрошње. Забавни центри, као модеран облик концентрације културно-забавне и рекреативне понуде, у потпуности су изостали. На овом плану је у до садашњем периоду дошла до изражаја аутархија у развоју појединих ООУР-а. Рационалан развој ванпансионске понуде није могућ без удруживања средстава и координираног развоја на нивоу ХТО „Монтенегро турист“. Туристичка тражња претпоставља велике регионалне забавне центре, а не уситњује и неадекватно лоциране забавне објекте, строго подијелене по ООУР-има и међусобно конкурентски супротстављене. Комунисти ће се залагати за конципирање заједничких основа развоја на нивоу „Монтенегротуриста“, за њихово самоуправно и демократско усвајање и за њихову обавезност за све ООУР-е, а у заједничком интересу и кроз тај заједнички интерес у интересу сваке ООУР појединачно.

У структури основних капацитета релативно мало су заступљена туристичка насеља, као савремен вид понуде с могућношћу организовања различитих врста услуга, које су усклађене са захтјевима туристичке тражње. Туристичке апартмане, као понуду с могућношћу припремања хране у сопственој режији, има за сада једино Туристичко насеље „Словенска плажа“. Успјешан старт ове врсте понуде у тржишном и дододном погледу наглашава потребу да се пла-

нирању изградње оваквих објеката у наредном периоду покљони знатно већа пажња него до сада, а у границама стручно сагледаних тржишних могућности.

Кампови, као тржишно коњуктурни и врло економичан вид понуде, веома су слабо заступљени у нашој општини. Стандардно уређених кампова нема, а постоји не колико кампова сувише малог капацитета. Највећи кампови (Јаз и Буљарица) су неуређени и не опремљени, а уз то и малог капацитета који достиже једва трећину величине савремених аутокампова у афирмисаним домаћим и иностраним туристичким регијама. Овако мали кампови не оправдавају улагања у додатне, а неопходне угоститељске, трговачке, спортско-рекреативне, забавне и друге објекте. Због тога се намеће потреба конципирања два велика кампа — на Јазу и Буљарици, који би на најеконичнији начин — бар за догледну будућност — успјешно валоризовали расположиви простор и дали значајан допринос запослености, дододку и девизном приливу од туризма, и то уз релативно мала улагања. Стручно сагледавање и обрада заступаног питања је посебан задатак у свим ООСК, а нарочито у ООСК у Радној заједници заједничке службе и у ООУР-има за домаћи туризам, односно комуниста који раде на стручним пословима развоја и који су чланови самоуправних и пословодних органа.

Приватни смјештај, као посебан вид туристичке понуде је у сталној експанзији и с великим учешћем у структури укупне понуде. Међутим, његов развој је махом стихијски и непрофесионалан. Велики број приватних кревета је ван професионалне дјелатности, јер се власници том дјелатношћу баве као допунским радом, а у радном односу су у друштвеном сектору. Овакав статус „кућне радиности“ у туризму утиче на низак квалитет услуга, приход

Хотел „Маестрал“

од рентијерства умјесто од рада, неадекватан развој, а не даје ни симболичан допринос запослености, јер је дјелатност допунског карактера. Приватни станодавац је у оваквом систему стимулисан да што више „профитира“ на кратак рок, да што више узме од госта, а мање да пружи, да радну енергију „штеди“ на радном мјесту у друштвеном сектору, како би је више имао за допунску дјелатност. У друштву је још увијек јака, а нарочито у државним структурама, свијест да је приватни власник сам по себи опасност по социјализам и по друштвену туристичку привреду, те да је потребно онемогућити сваку професионализацију и већи приход у овој дјелатности. У удруженом раду је доста распрострањена свијест да треба, по сваку цијену, спријечити, макар и најздравију, конкуренцију приватног сектора и очувати монопол у понуди, а тиме и лош рад, слаб квалитет услуга и монополски доходак. Комунисти у туристичкој привреди, државним органима и осталим институцијама самоуправног система ће се залагати за професионализацију рада у кућној радиности, а у циљу да

овај вриједан сегмент туристичке понуде преузме функцију малог привредног субјекта и да значајан допринос запослености и туристичком промету. Ову понуду треба, у погледу фискалне политике и осталих услова привређивања, довести у исти положај као и понуду у друштвеном сектору и тиме спријечити богаћење мимо рада и с мало рада, приватно присвајање друштвене ренте на бази друштвених, природних и стечених добара. На овај начин би кућна радиност еволуирала од садашњег стихијског и, добрим дијелом, паразитског дијела туристичке понуде у крупан, квалитетан и професионалан сегмент понуде, који би давао значајан допринос запослености, дододку и девизном приливу, као и укупном друштвеном стандарду у туристичким мјестима.

У конципирању програма развоја треба, с највећом пажњом, проучити могућности и перспективе домаће туристичке тражње, које су, нарочито на дужи рок, веома интересантне за туристичку привреду. Кампови, кућна радиност и слични објекти би, по свој прилици, добро одговарали захтјевима и платеж (Наставак на V страни)

ЗАДАЦИ КОМУНИСТА ОПШТИНЕ БУДВА

ним могућностима домаће туристичке тражње. Постојећа одмаралишта, ради повећања коришћења капацитета и укључивања дијелом у инострану туристички промет, као и ради повећања запослености радника у овим објектима, треба постепено трансформисати у комерцијалне туристичке објекте, уз истовремено обезбјеђење одмора и рекреацију радника у тим, али и у другим комерцијалним објектима. Интересе радних организација за одмором и рекреацијом радника и спремност на улагања у те сврхе треба превазидошћно задовољавати удруживањем рада и средстава са субјектима туристичке привреде ради изградње заједничких капацитета комерцијалног туризма, гдје би радницима била обезбијеђена одговарајућа понуда по обиму, цијени и квалитету. На овај начин би било ефикасније и квалитетније ријешено питање одмора и рекреације радника, избјегнуто стварање одмаралишта као непроизводних и једнонаменских објеката, економски валоризован простор у ближем и даљем залеђу, био запослен већи број радника и остварен већи промет, доходак и девизни прилив. Комунисти у ООСК, органима самоуправљања, пословодним органима, делегатским скупштинама, државним органима и другим институцијама самоуправног система ће се залагати да се у развојним плановима, развојној политици и конкретној пракси ови ставови и закључци што је могуће више артикулишу.

Досадашњи развој туристичке понуде на нашем подручју није био праћен адекватним развојем инфраструктуре и објектима комуналног стандарда, друштвених служби и осталих дјелатности без којих се квалитет на туристичка понуда не може ни замислити. Ту се осјећа изразита диспропорција, која увелико деградира квалитет туристичких мјеста и чини мање интересантном туристичку понуду у коју су уложена огромна друштвена средства. Досадашњим инструментима финансирања није у довољној мјери захватана положајна рента од друштвених и приватних субјеката која би представљала стабилан извор за финансирање инфраструктурних и осталих објеката и дјелатности од заједничког интереса. То намеће потребу радикалне реформе тих инструмената, како би се створили услови да се, у што је могуће краћем року, објекти инфраструктуре и пратећих дјелатности доведу, бар, на ниво створене туристичке понуде. У том склопу је нужно у развојним плановима сагледати рјешавање проблема водоснабдијевања на трајним основама, како недостатак воде не би постао ограничавајући фактор за просту и проширену репродукцију. Слична је ситуација с енергијом (соларна, електрична и сл.) и с ПТТ мрежом. Комунисти у удруженом раду, СИЗ за изградњу и комуналну дјелатност, делегатским

„Монтенегротуриста”, која подразумева централизацију по регијама — припрему хране, заједничка складишта, хладњаче, техничке радионице и сл. Оквири поједине ООУР су сивеш тијесни за увођење и економично коришћење савремене технологије у угоститељству. Због тога аутархичан развој, као што је то био случај до сада, не може бити у интересу Радне организације као цјелине, ни ООУР појединачно. Конципирање и реализација заједничке технолошке стратегије је обавеза комуниста у стручним службама, органима самоуправљања, пословодним и другим органима. Реализација једне савремене технолошке концепције би битно побољшала услове рада, квалитет туристичке услуге, економију пословања и ослободила велики дио кухињских и складишних просторија за промјену намјене у просторије за госте (конзум

них елемената развојне концепције и програма, гдје треба утврдити начин обезбјеђења дефицитарних кадрова, оспособљавања постојећих кадрова и стварања нових који ће бити носиоци посла у осавремењеним условима рада и пословања, који ће се неминовно јавити у догледној будућности. Кадровска функција, као основна пословна функција студиозног планирања кадрова и њихово перманентно оспособљавање и радног тренинга, мора се афирмисати на нивоу „Монтенегротуриста”. Ово, наравно, не искључује, већ подразумева активан однос ООУР-а, као и дугорочну са радњу са средњошколским и високошколским институцијама.

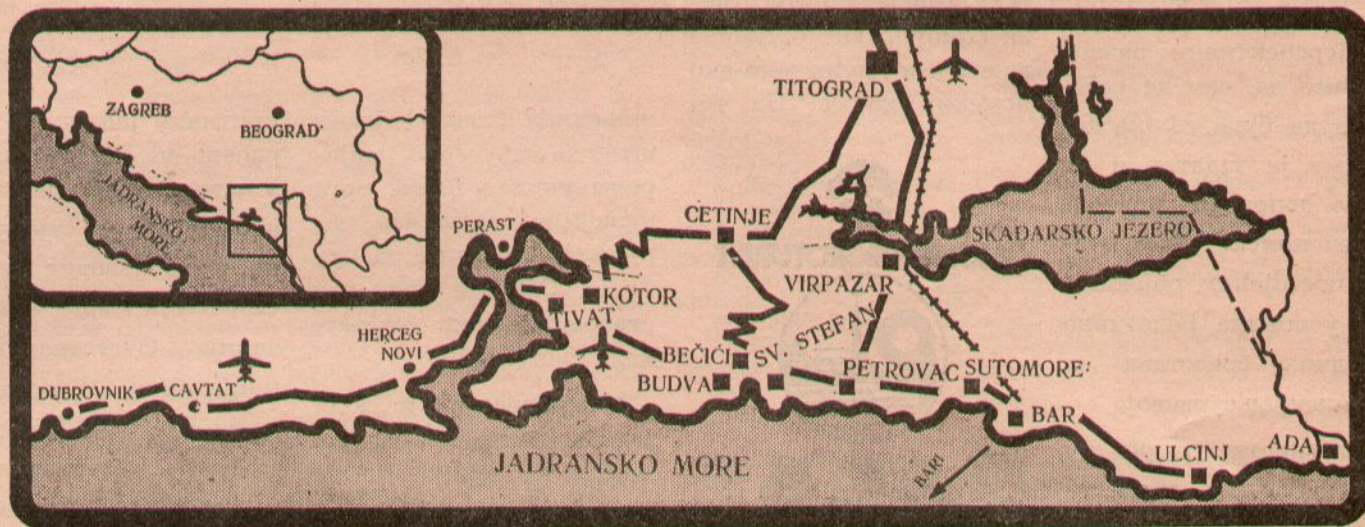
Основни ограничавајући фактор интензивног развоја у наредном средњорочном плану јесте релативно велика задуженост и недостатак дугорочних извора за обртна средства код свих ОО

наредном периоду. Допунски извори акумулације су још увијек неизвијени. Удружена средства на бази девизне компоненте тешко ће се моћи уклопити у најављене измјене девизног система, сходно Дугорочном програму економске стабилизације. Постојеће обавезе, у том погледу, већ се тешко реализују.

Заједничка улагања с индустријским партнерима је, и поред повољних измјена у систему заједничких улагања, доста тешко обезбједити у ситуацији непостојања, у већем обиму, сопствених средстава за

MONTENEGROTURIST

JUGOSLAVIJA

скупштинама, државним и другим органима ће се одлучно залагати за адекватну конкретизацију ових ставова у развојним програмима и политици, као и у њиховој практичној реализацији.

У постављању развојне концепције у туристичко-угоститељској привреди нужно је критички преиспитати постојећу технологију рада која је веома уситњена, скупа и застарјела. Неопходно је изградити заједничку технолошку концепцију на нивоу

не, спаваће, забавне и сл.).

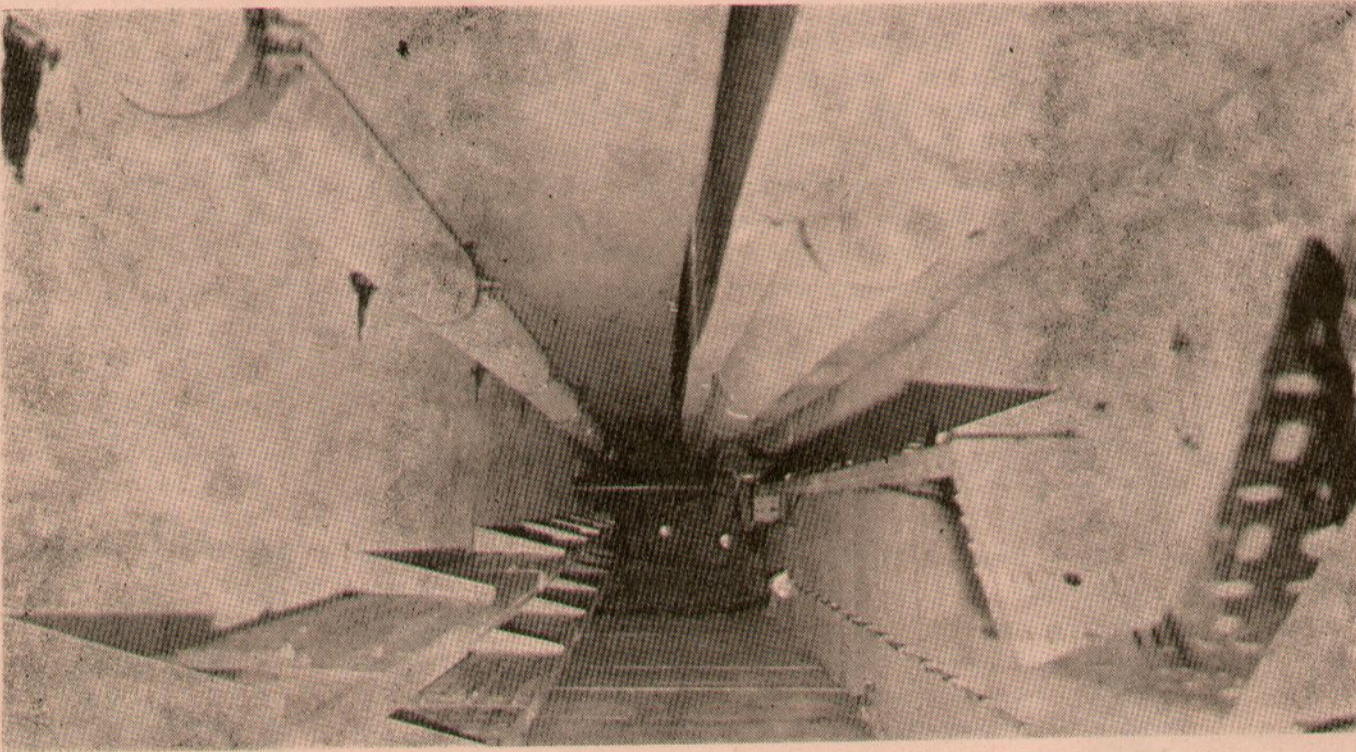
Једно од најзначајнијих питања даљег туристичког развоја је и увођење одговарајућег информационог система заснованог на коришћењу савремене рачунарске технике. Без тога ће информисаност радника бити недовољна за ефикасно самоуправљање и битно отежано укључивање у међународне туристичке токове.

Развој кадрова треба да буде један од основ-

УР-а из области туристичко-угоститељске привреде. Ово, у знатно мањем обиму, важи за ООУР „Хотели Бечићка плажа”. То значи да ће у наредном периоду највећи дио акумулације и амортизације бити ангажован за враћање кредита и удружених средстава којима су финансирани постојећи објекти, као и за стварање сопствених извора за обртна средства. У таквој ситуацији може се очекивати заиста мала могућност самофинансирања развоја у

инвестиције. Снажнији развој се, према томе, не може очекивати без шире помоћи домаћег кредитног система, и то под бенефицираним каматним и осталим кредитним условима. За такве кредите ће се комунисти из удруженог рада залагати код одговарајућих институција самоуправног система. Сложена финансијска ситуација, у сваком случају, не даје шансе за неки амбициозан развој. Шансе постоје (Наставак на 6. страни)

ЗАДАЦИ КОМУНИСТА ОПШТИНЕ БУДВА

је за квалитативна побољшања (изградњу неопходних садржаја ванпансионске потрошње, технолошка унапређења и сл.), као и за јефтиније, а ефективније инвестиције (кампове и сл.) и за објекте који би стимулисали удруживање средстава с домаћим и иностраним улагачима, при чему треба имати у виду напријед наведена ограничења.

У оваквој ситуацији на меће се нужност ефикасног и економичног развоја. Перспективни развој не само да, сам за себе, треба да буде ефикасан, већ му је задатак и да битно допринесе повећању економске ефикасности постојећих објеката, а у условима релативно оскудних средстава за финансирање развоја.

Комунисти и радни људи у ОУР-има туристичко-угоститељске привреде ће до јуна текуће године разматрати ове ставове и задатке и на основу њих сагледати ситуацију у властитој средини и утврдити програм мјера и активности на планирању средњорочног развоја. Реализацију тих активности пратиће Општински комитет преко Предсједништва и радних група задужених за поједине ООСК. Ово важи и за ООСК у комплексним дјелатности-

ма и друштвеним службама, чија је дјелатност у чврстој корелацији с туристичко-угоститељском привредом.

III ЗАДАЦИ КОМУНИСТА У РАЗВОЈУ САМОУПРАВНЕ ОРГАНИЗОВАНОСТИ И ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

У фебруару 1984. комунисти „Монтенегротуриста“ су одржали Тематску конференцију у вези самоуправне организације и друштвено-економских односа.

Конференцији је постигнут висок степен сагласности око оцјене постојећег стања, као и правца активности за унапређење самоуправне организације и друштвено-економских односа. Оцијењено је да је досадашња, десетогодишња, пракса у потпуности потврдила оправданост удруживања у „Монтенегротурист“. Проблеми који већ пет година нису ријешени односе се на не-

регулисаност или неадекватну регулисаност односа између ООУР-а и удружених функција. Та

Горе. Међутим, те препоруке нису још увијек разматране у ООСК, тако да није пренијето оно

чињеница слаби заједништво и међусобно повјерење унутар Радне организације и удаљава удружене функције од проблема ООУР-а, што ствара опасност од распада система.

Конференција је донијела и јасне препоруке, које је верификовало њено Предсједништво и, у основи, подржало Предсједништво ЦКСК Црне

критичко јединство, израђено на Конференцији, у основне организације, а из ООСК у самоуправне и пословне органе ООУР-а и Радне организације. Одсуство једне шире акције Савеза комуниста у ООСК и организацијама самоуправљања на основама препорука Конференције утицало је на успоравање рада на

унапређењу самоуправне организованости и друштвено-економских односа и формирању одређеног подстрека према свим предлозима у правцу озбиљнијих статусних промјена и измјена у међусобним односима. На овај начин се продужава инерција сталног критиковања постојећег и отпора било каквих промјена постојећег.

Општински комитет оцјењује као неопходно да се Предсједништво Тематске конференције одлучно ангажује у покретању активности ООСК око разматрања и усвајања препорука Конференције, како би комунисти изградили јединство не ставове у вези даљих измјена и развоја самоуправне организованости и друштвено-економских односа. Без такве активности у ООСК није могуће направити озбиљнији закорет у превазилажењу постојећих проблема и обезбиједити јединствено одлучивање на органима самоуправљања у Радној организацији и на самоуправним органима и референдумима у ООУР-има. Ту је активност Савеза комуниста незамјенљива, а она већ прилично касни.

Расправе у ООСК би, по оцјени Општинског комитета, требало организовати што прије, а најдаље у току априла мјесеца. Одговорност за организовање расправа је на Предсједништву Тематске конференције и секретарима ООСК у ООУР-има које су у саставу „Монтенегротуриста“.

